

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 14.11.2003
KOM(2003) 688 lopullinen

2003/0270 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON PUITEPÄÄTÖS

**eurooppalaisesta todisteiden luovuttamismääräyksestä esineiden, asiakirjojen ja
tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

1. Tässä ehdotuksessa neuvoston puitepäättökseksi sovelletaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta eurooppalaiseen luovuttamismääräykseen esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten. Eurooppalaista luovuttamismääräystä kutsutaan jäljempänä eurooppalaiseksi todisteiden luovuttamismääräykseksi. Sen ansiosta oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa nopeutuu ja tehostuu, ja se korvaa nykyisen keskinäisen oikeusavun järjestelmän tällä alalla Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti. Samalla otetaan käyttöön tällaista yhteistyötä koskevat menettelylliset vähimmäistakeet.
2. Ehdotuksessa keskitytään esineisiin, asiakirjoihin tai tietoihin, jotka hankitaan erilaisten prosessioikeuden toimenpiteiden nojalla. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm. määräys esittää todisteita (*production order*) sekä kotietsintä- ja takavarikkomääräykset. Ehdotus käsittää myös määräykset toimittaa jäljennös rikosrekisteriotteista. Sen sijaan ehdotus ei koske lausumien ottamista epäillyiltä, vastaajilta, todistajilta tai uhreilta (missään muodossa). Siinä ei myöskään käsitellä sellaisia prosessuaalisia tutkintakeinoja, joihin sisältyy todisteiden kerääminen reaaliajassa kuten telekuuntelu ja -valvonta tai pankkitilien valvonta. Vaikka tämä ehdotus ei kata tällaisten todisteiden hankkimista, komissio pitää sitä ensiaskeleena kohti Euroopan unionin nykyisen keskinäisen oikeusavun järjestelmän korvaamista yhdellä EU:n säännöstöllä, joka perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen ja jossa on noudatettava menettelyllisiä vähimmäistakeita.
3. Seuraavassa esitetään tämän ehdotuksen tausta.

1.1.Kansalliset todisteiden hankintakeinot

4. Jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmissä käytetään lukuisia erilaisia menetelmiä rikosoikeudenkäynneissä tarvittavien tietojen keräämiseksi. Tällaisia ovat muun muassa:

1.1.1. Säilyttämisvaltuudet

5. Kansainvälisellä tasolla Euroopan neuvosto on vuonna 2001 tehdyssä tietoverkkorikollisuutta koskevassa yleissopimuksessa¹ erottanut toisistaan termit 'säilyttämismääräys' ja 'takavarikko'. Säilyttämismääräyksiä sovelletaan ainoastaan kolmansiin osapuoliin, jotka velvoitetaan näin säilyttämään todisteet ja olemaan luovuttamatta niitä toimivaltaisille tutkintaviranomaisille. Todisteiden ilmaiseminen tai esittäminen edellyttää erillistä määräystä.

1.1.2. Takavarikointivaltuudet

6. Takavarikointi on todisteiden säilyttämistä järeämpi toimenpide, joka tarkoittaa, että todisteet ovat (tarvittaessa) väliaikaisesti toimivaltaisten tutkintaviranomaisten

¹ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 185 (ks. <http://conventions.coe.int>).

hallussa. Sitä sovelletaan todisteisiin, jotka ovat joko epäiltyjen tai kolmansien osapuolten hallinnassa.

7. Takavarikko on yleisesti käytetty käsite kansallisessa ja kansainvälisessä rikosoikeudessa, vaikka sen soveltamisala ja soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt saattavat vaihdella. Kaikkien jäsenvaltioiden poliisi- ja oikeusviranomaisilla on valtuudet takavarikoida todisteita. Takavarikointivaltuuksia voivat käyttää oikeusviranomaiset ja eräissä tapauksissa lainvalvontaviranomaiset oman toimivaltansa nojalla.

1.1.3. Valtuudet vaatia todisteiden esittämistä ja/tai ilmaisemista

8. Eräiden jäsenvaltioiden oikeusviranomaisilla on yleiset valtuudet vaatia kolmansia osapuolia ilmaisemaan todisteet. Nämä valtuudet edellyttävät yhteistyötä kolmannelta osapuolelta. Jos tämä ei suostu yhteistyöhön, oikeusviranomainen voi antaa kotietsintämääräyksen todisteiden takavarikoimiseksi.
9. Eräissä jäsenvaltioissa taas on käytössä erityinen tutkintavaltuus, 'todisteiden esittämismääräys', todisteiden (varsinkin asiakirjojen) hankkimiseksi kolmannelta osapuolelta. Tällaisten valtuuksien käyttö voidaan rajoittaa vakaviin rikoksiin ja tiettyihin todisteluokkiin (kuten luottamuksellisiin asiakirjoihin), tai kyseiset valtuudet voivat olla yleisluonteisempia. Määräys esittää todisteita on pakkokeino, koska sillä velvoitetaan kolmas osapuoli luovuttamaan todisteet. Yhteistyön varmistamiseksi voidaan käyttää seuraamuksia, myös rikosoikeudellisia seuraamuksia. Määräys esittää todisteita on kuitenkin kotietsintä- ja takavarikointivaltuuksia lievempi keino.
10. Määräys esittää todisteita voi olla hyödyllinen silloin, kun kolmas osapuoli suostuu yhteistyöhön, mutta haluaa oikeudellisten syiden, kuten asiakkaiden luottamuksen rikkomiseen liittyvien vastuukysymysten vuoksi, että se pakotetaan ilmaisemaan todisteet, sen sijaan että se tekisi vapaaehtoisesti yhteistyötä toimivaltaisen tutkintaviranomaisen kanssa. Joissakin tilanteissa saattaa kuitenkin olla pakko suorittaa etsintä kolmannen osapuolen tiloissa todisteiden hankkimiseksi. Tämä on tarpeen silloin, kun on syytä epäillä, että kolmas osapuoli voi hävittää todisteet.
11. Kaikkia tässä mainittuja todisteiden esittämisvaltuuksia voidaan soveltaa ainoastaan olemassa olevaan materiaaliin. Reaaliaikaiseen tietojen ilmaisemiseen käytetään erillisiä valtuuksia, joita ovat esimerkiksi telekuuntelua tai -valvontaa taikka pankkitilien valvontaa koskevat määräykset.

1.1.4. Etsintä- ja takavarikointimääräykset

12. Jäsenvaltioiden lainsäädännöissä on huomattavia eroja, kun on kyse pääsystä tiettyihin tiloihin ja niissä suoritettavista etsinnöistä. Eräissä jäsenvaltioissa tällaiset valtuudet on rajoitettu ainoastaan vakaviin rikoksiin. Toisissa jäsenvaltioissa kaikkien rikosten tutkintavaltuudet ovat huomattavasti laajemmat.
13. Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa määrätään vähimmäisvaatimuksista, joiden on täyttyttävä ennen etsinnän ja takavarikon suorittamista. Näiden puitteiden mukaisissa vähimmäisvaatimuksissa on kuitenkin huomattavia eroja. Tällaisia eroja ovat: kuinka suuri varmuus on oltava siitä, että todiste löytyy etsittävistä tiloista; aika, jolloin

etsintävaltuuksia voidaan käyttää; ilmoittaminen henkilölle, jonka tiloissa etsintä on suoritettu; mitä sääntöjä sovelletaan silloin, kun tilojen haltija ei ole läsnä; ja se, onko puolueettoman kolmannen osapuolen oltava läsnä etsinnän aikana.

1.2.Voimassa olevat kansainväliset yhteistyömenetelmät tietojen hankkimiseksi

14. Euroopan neuvostossa vuonna 1959 tehty keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskeva yleissopimus² luo puitteet yhteistyölle todisteiden hankkimiseksi. Siinä määrätään, että keskinäisen oikeusavun puitteissa tehdyt täytäntöönpanopyynnöt pannaan täytäntöön pyynnön vastaanottaneen valtion lainsäädännön mukaan. Siinä määrätään myös lukuisista perusteista kieltäytyä keskinäisestä oikeusavusta. Yhteistyön parantamiseksi vuoden 1959 yleissopimusta on täydennetty lisäpöytäkirjoilla vuonna 1978³ ja 2001⁴. EU:ssa vuoden 1959 yleissopimusta on täydennetty Schengenin sopimuksen soveltamisesta vuonna 1990 tehdyllä yleissopimuksella⁵ sekä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa toukokuussa 2000 tehdyllä EU:n yleissopimuksella⁶ ja sen vuonna 2001 tehdyllä pöytäkirjalla⁷. Vuonna 2000 tehty EU:n yleissopimus ja sen vuonna 2001 tehty pöytäkirja eivät ole vielä tulleet voimaan.
15. Näillä säädöksillä aikaansaaduista parannuksista huolimatta yhteistyö todisteiden hankkimiseksi tapahtuu kuitenkin edelleen käyttämällä perinteisiä keskinäistä oikeusapua koskevia menettelyjä. Se voi olla hidasta ja tehotonta. Lisäksi (1.1 kohdassa kuvatut) erot kansallisissa lainsäädännöissä ovat esteitä yhteistyölle.
16. Etsintää ja takavarikointia koskevissa jäsenvaltioiden säännöksissä esiintyvä vaihtelu vaikuttaa siihen, missä määrin jäsenvaltiot pystyvät tarjoamaan keskinäistä oikeusapua. Vuoden 1959 yleissopimuksen 5 artiklan nojalla kukin sopimuspuoli voi ilmoittaa, että etsintää ja takavarikkoa koskevat pyynnöt pannaan täytäntöön, jos yksi tai useampi seuraavista ehdoista täyttyy: kaksoisrangaistavuuden vaatimus täyttyy; rikos on sellainen, että rikoksentekijä voidaan luovuttaa sen johdosta pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueelle; tai täytäntöönpano on johdonmukainen pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön kanssa.
17. Vuoden 1990 Schengenin yleissopimuksen 51 artiklassa kuitenkin rajoitetaan jäsenvaltioiden mahdollisuutta hyödyntää näitä vuoden 1959 yleissopimuksessa annettuja varauksia: sopimuspuolet voivat asettaa etsintää ja takavarikkoa koskevalle oikeusapupyynnölle ainoastaan kaksi ehtoa: Ensimmäinen ehto on, että kummankin jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ankarin seuraamus rikoksesta on vähintään kuuden kuukauden vapausrangaistus, tai että jommankumman jäsenvaltion lain mukaan rikoksesta on rangaistava sanotulla seuraamuksella ja toisen jäsenvaltion lain mukaan hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvana järjestyserikkomuksena,

² Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 30.

³ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 99.

⁴ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 182.

⁵ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehty yleissopimus, EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

⁶ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus (EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.).

⁷ Neuvoston säädös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2001, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävästä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti laadittavasta pöytäkirjasta, EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

jota koskeva päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi. Toinen ehto on, että oikeusapupyynnön täyttäminen on muutoin pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion lain mukaista.

18. Tässä ehdotuksessa nämä keskinäiset oikeusapumenettelyt korvataan eurooppalaisella todisteiden luovuttamismääräyksellä, joka perustuu vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen. Tästä on seuraavia etuja:
- Oikeuden päätöksellä toisesta jäsenvaltiosta tehty pyyntö tunnustetaan sellaisenaan, ilman että sitä tarvitsee muuttaa kansalliseksi päätökseksi (eksekvatuurimenettelyllä eli täytäntöönpanokelpoisuuden vahvistamismenettelyllä) ennen kuin se voidaan panna täytäntöön.
 - Pyyntö esitetään vakio muodossa lomaketta käyttämällä.
 - Pyyntöjen täyttämiseksi asetetaan määräajat.
 - Otetaan käyttöön pyynnön antamista ja täyttämistä koskevat menettelylliset vähimmäistakeet.
 - Rajoitetaan pyynnön täyttämistä kieltäytymisen perusteita. Etenkään kaksoisrangaistavuus ei ole peruste kieltäytymiselle, lukuun ottamatta siirtymäkautta niissä jäsenvaltioissa, joissa etsintä- ja takavarikointipyynnöt pannaan täytäntöön vain, jos kaksoisrangaistavuuden vaatimus täyttyy.

1.3. Vastavuoroisen tunnustamisen periaate

19. Tampereella lokakuussa 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto sopi, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta pitäisi tulla oikeudellisen yhteistyön kulmakivi sekä yksityisoikeudellisissa että rikosasioissa, myös rikostutkinnassa ennen oikeudenkäyntiä tehtäviä päätöksiä.
20. Eurooppa-neuvosto myös kehotti neuvostoa ja komissiota hyväksymään joulukuuhun 2000 mennessä toimenpideohjelman rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi⁸. Ensimmäinen säädös, joka hyväksyttiin rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi, on eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehty neuvoston puitepätös⁹.
21. Toimenpideohjelmassa kiinnitetään eniten huomiota (tärkeysaste 1) seuraavaan toimintaan:

"2.1.1. Todisteiden hankintaan liittyvät päätökset

Tavoite: Mahdollistetaan todisteiden tutkittavaksi ottaminen, vältetään niiden katoaminen ja helpotetaan etsintöjä ja takavarikkoja koskevien päätösten täytäntöönpanoa, jotta varmistetaan todisteiden saaminen nopeasti rikosoikeudenkäynnissä (Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien 36 kohta).

⁸ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

⁹ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

Olisi syytä pitää mielessä 15. toukokuuta 1972 tehdyn oikeudenkäynnin siirtoa rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen 26 artikla ja 6. marraskuuta 1990 tehdyn oikeudenkäynnin siirtoa rikosasioissa koskevan Rooman yleissopimuksen 8 artikla.

Toimenpide 5: Tutkitaan mahdollisuuksia

- tehdä keskinäistä oikeusapua koskevan vuoden 1959 eurooppalaisen yleissopimuksen 5 artiklassa, täydennettynä Schengenin sopimusten soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 51 ja 52 artiklalla, määrätty varauksin ja selitykset jäsenvaltioiden kesken pätemättömiksi pakkokeinojen osalta, erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan, rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesun ja talousrikollisuuden alalla,
- tehdä jäsenvaltioiden kesken pätemättömiksi oikeusavun epäämisyyt, joista määrätään vuoden 1959 yleissopimuksen 2 artiklassa, täydennettynä Schengenin sopimusten soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 50 artiklalla.

Toimenpide 6: Laaditaan väline todistusaineiston hukkaamiskieltoa koskevien päätösten tunnustamisesta, jotta toisen jäsenvaltion alueella olevien todisteiden hävittäminen voidaan estää."

1.4. Neuvoston puitepäättös, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa

22. Toimenpideohjelman toimenpide 6 on toteutettu puitepäättöksellä omaisuuden ja todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa¹⁰. Tämä edellyttää, että tunnustetaan vastavuoroisesti todistusaineiston jäädyttämistä koskevat päätökset, jotta todisteet voidaan tarvittaessa siirtää päätöksen antaneeseen valtioon, tai omaisuuden jäädyttämistä koskevat päätökset, jotta omaisuus voidaan tarvittaessa takavarikoida. Puitepäättöstä sovelletaan kaikkiin kansallisen lainsäädännön mukaisiin oikeusviranomaisen päätöksiin, riippumatta siitä, mitä rikoksia ne koskevat.

1.5. Todisteiden hankintaan liittyvien päätösten vastavuoroisen tunnustamisen laajentaminen

23. Jäädyttämispäätöksiä koskeva puitepäättös kattaa ainoastaan osan todisteita koskevasta yhteistyöstä. Puitepäättöksen tavoitteena on selkeästi rajoittaa väliaikaisia toimenpiteitä todistusaineiston tuhoamisen, muuntamisen, liikuttamisen, siirtämisen tai luovuttamisen estämiseksi. Tällaiset väliaikaiset toimet ennen todistusaineiston siirtämistä toiseen jäsenvaltioon eivät ole tarpeen kaikissa tapauksissa.
24. On myös tarpeen ratkaista merkittävät yhteistyöongelmat, jotka liittyvät jäädyttämispäätöksiä koskevan puitepäättöksen soveltamisalaan kuuluvaan todistusaineistoon. Puitepäättöksessä määrätään esimerkiksi selkeästi, että jäädyttämispäätöksen mahdollisesti edellyttämiä muita pakkokeinoja toteutetaan täytäntöönpanovaltiossa sovellettavien menettelysäännösten mukaisesti¹¹. On siis

¹⁰ EUVL L 196, 2.8.2003, s. 45.

¹¹ Puitepäättöksen 5 artiklan 2 kohta.

mahdollista, että yhteistyö ei ole tehokasta sellaisessa tapauksessa, jossa kansalliset menettelysäännökset eivät salli etsinnän suorittamista todistusaineiston takavarikoimiseksi.

25. Lisäksi puitepäätöksessä edellytetään, että jäädyttämispäätökseen liitetään pyyntö todistusaineiston siirrosta jäädyttämispäätöksen tehneeseen valtioon (tai ilmoitus, että tällainen pyyntö on tulossa). Tällaiseen siirtoon sovelletaan tavanomaisia keskinäistä oikeusapua koskevia sääntöjä. Tämä tarkoittaa, että kaksoisrangaistavuutta lukuun ottamatta sovelletaan edelleen muita perusteita, joilla keskinäisestä oikeusavusta voi kieltäytyä. Tästä on tuloksena ainakin teoriassa suuri ero todistusaineiston jäädyttämiseen sovellettavien sääntöjen (vastavuoroisen tunnustamisen periaate) ja todistusaineiston siirtämiseen sovellettavien sääntöjen (keskinäisen oikeusavun periaate) välillä.
26. Keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan ensimmäisen arvioinnin loppuraportissa¹² *"pidettiin tätä oikeusapupyyntöjen täyttämiseen liittyvää todistusaineiston siirtämisen lisävaihetta tarpeettomana vaatimuksena, jolla tuskin voidaan saada lisätakeita ja joka aiheuttaakin vain viivästyksiä"*. Loppuraportin suosituksessa 8: *"Neuvosto kehottaa jäsenvaltioita yksinkertaistamaan moninkertaisista tarkistuksista luopumalla menettelyä, jota käytetään aineiston siirtämisessä pyynnön esittäneeseen jäsenvaltioon."*
27. Käytässä neuvotteluja jäädyttämispäätöksiä koskevasta puitedirektiivistä todettiin, että se edellyttää kahta uutta aloitetta:
- i) Aloite menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta. Tanska teki puheenjohtajakaudellaan aloitteen neuvoston puitepäätöksen tekemiseksi menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa¹³. Aloite täydentää jäädyttämispäätöksiä koskevaa puitepäätöstä, koska se antaa mahdollisuuden kaikkien menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroiseen tunnustamiseen.
 - ii) Aloite todisteiden hankintaan liittyvien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta. Komissio ilmoitti jäädyttämispäätöksiä koskevasta puitepäätöksestä neuvoteltaessa, että se tekisi tätä aihetta koskevan ehdotuksen. Ehdotus sisältyy näin ollen komission työohjelmaan vuodeksi 2003¹⁴.

1.6.Puitepäätösehdotuksen tavoitteet ja soveltamisala

28. Tämä ehdotus neuvoston puitepäätökseksi täydentää jäädyttämispäätöksiä koskevaa puitepäätöstä siten, että siinä sovelletaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta määräyksiin, joiden tavoitteena on esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkiminen rikosoikeudenkäyntejä varten. Eurooppalaisessa todisteiden luovuttamismääräyksessä sovelletaan yhtä, nopeaa ja tehokasta menettelyä tietojen hankkimiseksi ja siirtämiseksi määräyksen antaneelle valtiolle. Tätä ennen ei tarvitse tehdä jäädyttämistä koskevaa päätöstä.

¹² EYVL C 216, 1.8.2001, s. 14.

¹³ EYVL C 184, 2.8.2002, s. 8.

¹⁴ Saatavilla osoitteessa http://europa.eu.int/comm/off/work_programme/index_fi.htm

29. Ehdotusta puitepäättökseksi sovelletaan esineisiin, asiakirjoihin tai tietoihin, jotka on hankittu erilaisilla prosessuaalisilla valtuuksilla, muun muassa valtuuksilla vaatia todisteiden esittämistä tai etsintä- tai takavarikointivaltuuksilla. Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei kuitenkaan ole tarkoitettu käytettäväksi epäillyn saamiseen kuulusteltavaksi tai todistajanlausuntojen, rikoksen uhrin lausunnon tai muiden lausuntojen hankkimiseen. Näitä kysymyksiä on käsiteltävä erikseen. Komissio antoi helmikuussa 2003 vihreän kirjan "Rikoksista epäiltyjen ja syytettyjen etujen turvaaminen rikosoikeudenkäynneissä Euroopan unionin alueella"¹⁵, ja se jatkaa vuonna 2003 työtä, joka liittyy todisteiden hankkimiseen epäillyiltä, vastaajilta, todistajilta ja uhreilta. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen soveltamisalaan ei myöskään kuulu todisteiden eikä varsinkaan DNA-näytteiden ottaminen henkilön kehosta.
30. Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei myöskään ole tarkoitettu sellaisten prosessuaalisten tutkintakeinojen hyödyntämiseen, joihin sisältyy todisteiden kerääminen reaaliajassa kuten telekuuntelu ja -valvonta tai pankkitilien valvonta. Näistä yhteistyömuodoista on vastikään keskusteltu neuvostossa. Vuonna 2000 tehdyllä Euroopan unionin yleissopimuksella¹⁶ on perustettu erityinen telekuuntelua koskeva yhteistyöjärjestelmä, ja yleissopimukseen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan¹⁷ 3 artiklassa on perustettu pankkitapahtumien valvontaa koskeva yhteistyöjärjestelmä. Yleissopimus ja sen pöytäkirja eivät ole vielä tulleet voimaan. Pankkitileihin liittyvän oikeusavun osalta ehdotetaan kuitenkin, että eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä käytettäisiin silloin, kun pyydetään tietoja tietyn tilin kautta tietyn ajan kuluessa suoritetuista pankkitapahtumista. Tällaisesta oikeusavusta määrätään vuoden 1959 yleissopimuksessa, ja sitä on selkeytetty vuoden 2001 pöytäkirjan 2 artiklassa.
31. Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei liioin ole tarkoitettu käytettäväksi sellaisten todisteiden hankkimiseen, jotka saadaan lisätutkimuksista tai -analyyseistä. Sen perusteella ei siis olisi mahdollista tilata asiantuntijaraporttia tai vaatia täytäntöönpanevaa viranomaista tekemään tietojen vertailua tietokoneella (*computer matching*) henkilön tunnistamiseksi. Sen sijaan eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä pitäisi käyttää silloin, kun todisteet ovat sellaisenaan saatavilla täytäntöönpanovaltiossa eli kun halutut tiedot voidaan esimerkiksi hakea rekisteristä, vaikkapa rikosrekisteristä. Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä pitäisi käyttää myös pyydetessä tietoja pankkitileistä (niin kuin vuoden 2001 pöytäkirjan 1 artiklassa määrätään) silloin, kun kyseiset tiedot ovat saatavissa pyynnön vastaanottaneessa valtiossa.
32. Toisaalta eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä voidaan käyttää myös poissuljettuihin luokkiin kuuluvien esineiden, asiakirjojen tai tietojen hankkimiseen, jos ne on jo kerätty ennen luovuttamismääräyksen antamista. Tällöin on mahdollista saada telekuuntelun tai -valvonnan avulla saatuja tallennettuja tietoja, kuulustelupöytäkirjoja, todistajanlausuntoja ja DNA-testien tuloksia.

¹⁵ KOM(2003) 75 lopullinen, 19.2.2003.

¹⁶ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus (EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.).

¹⁷ Neuvoston säädös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2001, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävästä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti laadittavasta pöytäkirjasta, EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

33. Koska puitepääöksellä on tarkoitus korvata voimassa oleva keskinäisen oikeusavun järjestelmä, sen soveltamisalan olisi oltava sama kuin vuoden 2000 EU:n yleissopimuksen. Näin ollen eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä olisi voitava käyttää seuraavissa tapauksissa:
- a) kaikenlaiset rikokset ja
 - b) teot, jotka ovat luovuttamismääräyksen antaneen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistavia ja hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia järjestysrikkomuksia, jos asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi.

1.7.Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltaminen todisteiden hankkimiseksi

34. Komission ehdotuksessa eurooppalaiseksi todisteiden luovuttamismääräykseksi suhtaudutaan vastavuoroiseen tunnustamiseen samalla tavoin kuin eurooppalaista pidätysmääräystä koskevassa puitepääöksessä¹⁸. Tästä aiheutuu lukuisia etuja verrattuna siihen lähestymistapaan, jota noudatetaan jäädyttämispäätöksiä koskevassa puitepääöksessä.
35. Ensinnäkin valittu lähestymistapa on käytännöllisempi. Tarkoituksena on, että eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen ansiosta yhteistyö on nopeampaa ja tehokkaampaa kuin vastavuoroisen tunnustamisen järjestelmässä, joka perustuu kansalliseen päätökseen ja eurooppalaiseen todistukseen. Eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys on yksi asiakirja, jonka luovuttamismääräyksen antava viranomainen kääntää täytäntöönpanovaltion viralliselle kielelle. Muita käännöksiä ei tarvita. Jäädyttämispäätöksiä koskeva puitepääätös sen sijaan perustuu kansallisten päätösten vastavuoroiseen tunnustamiseen sekä puitepääätöksen liitteenä olevaan eurooppalaiseen vakiotodistukseen. Vaikka päätöksen tehneen valtion tarvitsee kääntää vain todistus täytäntöönpanovaltion viralliselle kielelle, käytännössä monessa jäsenvaltiossa todennäköisesti harkitaan, pitäisikö myös alkuperäinen kansallinen päätös kääntää. Tästä johtuva ylimääräinen käännöstyö hidastaa todennäköisesti yhteistyötä.
36. Toiseksi 1.1 kohdassa kuvatulla 'todisteiden hankintaa koskevalla päätöksellä' on useita merkityksiä eri jäsenvaltioiden prosessioikeudessa. Sillä voidaan tarkoittaa sekä syyttäjän pyyntöä ilmaista todisteet että varsinaisia pakkokeinoja, kuten tuomioistuimen antamaa kotietsintämääräystä. Näin ollen todisteiden hankintaa koskevien erityisten kansallisten päätösten vastavuoroinen tunnustaminen saattaa johtaa siihen, että pyynnön vastaanottanut valtio suorittaa etsinnän ja takavarikon tilanteessa, jossa se tavallisesti käyttäisi lievempiä keinoja, kuten syyttäjän yleisiä valtuuksia tai määräystä esittää todisteet.
37. Tästä syystä eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen mukaan määräyksen antava valtio voi määritellä vain toteutettavan tavoitteen (esim. tiettyjen todisteiden hankkiminen) ja määräyksen vastaanottava valtio hankkii todisteet kansallista prosessioikeuttaan noudattaen. Vaikka todisteiden hankkiminen on eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen nojalla pakollista, määräyksen vastaanottanut

¹⁸ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

valtio saa itse päättää määräyksen antaneen valtion toimittamien tietojen perusteella, mikä on kansallisen prosessioikeuden mukaan paras tapa hankkia todisteet.

1.8.Keskinäisen oikeusavun korvaaminen vastavuoroisella tunnustamisella

38. Ehdotetun eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tarjoamista eduista huolimatta todisteiden hankkimisessa muista jäsenvaltioista on edelleen turvauduttava useisiin yhteistyövälineisiin. Itse asiassa vaarana on, että eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen myötä joudutaan yhtä tapausta selvitetessä käyttämään useita välineitä, esimerkiksi eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä esineiden ja asiakirjojen hankkimiseksi ja keskinäistä oikeusapua todistajien lausuntojen hankkimiseksi.
39. Siksi on tarpeen tehdä selväksi, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys on komission mielestä ensimmäinen askel kohti yhtä vastavuoroisen tunnustamisen välinettä, jolla aikanaan korvataan kaikki nykyiset keskinäisen oikeusavun järjestelmät. Yhteen välineeseen voitaisiin päästä seuraavasti:
- Ensimmäinen askel olisi ehdotettu eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys, jossa määrätään sellaisten todisteiden hankkimisesta, jotka ovat jo olemassa ja sellaisenaan saatavilla.
 - Seuraavassa vaiheessa voitaisiin säätää muunlaisten todisteiden hankkimista koskevien määräysten vastavuoroisesta tunnustamisesta: Tällaiset todisteet voidaan jakaa kahteen luokkaan.
 - Ensinnäkin on todisteita, jotka eivät vielä ole olemassa mutta jotka ovat sellaisenaan saatavilla. Tämä kattaa muun muassa todisteiden ottamisen kuulustelemalla epäiltyjä, hankkimalla todistajanlausuntoja tai asiantuntijalausuntoja ja kuuntelemalla puheluita tai valvomalla pankkitapahtumia.
 - Toiseksi on todisteita, jotka ovat kyllä olemassa mutta eivät sellaisenaan saatavilla vaan jotka edellyttävät lisätutkintaa tai -analyysia. Näihin kuuluu todisteiden ottaminen henkilön kehosta (kuten DNA-näytteet). Tähän luokkaan kuuluvat myös tilanteet, joissa lisätutkinta on tarpeen erityisesti koostamalla tai analysoimalla olemassa olevia esineitä, asiakirjoja tai tietoja. Esimerkkinä voidaan mainita asiantuntijaraportin tilaaminen.
 - Viime vaiheessa nämä erilliset välineet yhdistettäisiin yhdeksi konsolidoiduksi välineeksi, jonka yleisiä asioita koskevassa osassa esitetään kaikkeen yhteistyöhön sovellettavat määräykset.
40. Tällaisella yhdellä konsolidoidulla välineellä korvattaisiin EU:ssa keskinäinen oikeusapu samaan tapaan kuin eurooppalaisella pidätysmääräyksellä korvataan rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen. Nykyisin rajatylittävää todisteiden keruuta koskevien kansainvälisten ja EU:n sopimusten palapeli korvattaisiin EU:ssa näin yhdellä EU:n säännöstöllä. Jos tämä tavoite pyritäisiin saavuttamaan heti yhdellä välineellä, kyseisestä välineestä tulisi kohtuuttoman monimutkainen. Tämän vuoksi tässä ehdotuksessa rajoitutaan ensimmäiseen vaiheeseen.

1.9.Menettelylliset vähimmäistakeet

41. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa määrätään, että unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä. Lisäksi Euroopan komissio, neuvosto ja parlamentti allekirjoittivat joulukuussa 2000 Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja antoivat sitä koskevan juhlallisen julistuksen. Perusoikeuskirja kattaa kaikki unionin kansalaisten yhteiskunnalliset, poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet, sillä siinä on koottu yhteen jäsenvaltioiden yhteiset valtiosääntöperinteet ja kansainväliset velvoitteet. Siinä vakuutetaan, että perusoikeuksien kunnioittaminen on kaiken yhteisön lainsäädännön perusta.
42. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on tunnustanut keskinäisen luottamuksen merkityksen. Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltaminen perustuu nimenomaan keskinäiseen luottamukseen, sillä että vuoden 1990 Schengenin yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitettu *non bis in idem* -periaate edellyttää, että "jäsenvaltioiden välillä vallitsee vastavuoroinen luottamus kunkin maan rikosoikeudelliseen järjestelmään ja että kukin jäsenvaltio hyväksyy muiden jäsenvaltioiden voimassa olevien rikosoikeuden sääntöjen soveltamisen, vaikka niiden kansallista oikeutta soveltamalla päädyttäisiinkin toisenlaiseen tulokseen".¹⁹ Ne bis in idem -periaate on suojalauseke, eikä 54 artiklassa aseteta sen soveltamisen ehdoksi jäsenvaltioiden rikoslainsäädäntöjen lähentämistä. Kun on kyse muunlaisesta oikeudellisesta yhteistyöstä, varsinkin pakkokeinoista, komissio kuitenkin katsoo, että keskinäisen luottamuksen rakentumista olisi tuettava EU:n tasolla toteutettavin erityistoimin yhteisten menettelyllisten vähimmäistakeiden luomiseksi.
43. Komissio antoi 26. heinäkuuta 2000 neuvostolle ja Euroopan parlamentille osoitetun tiedonannon rikosasioita koskevien lopullisten päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta²⁰. Siinä todetaan, että *"on varmistettava, että [vastavuoroisen tunnustamisen] periaatteen täytäntöönpano ei huononna rikoksesta epäiltyjen kohtelua ja puolustautumisoikeuksia, vaan että suojatoimia jopa parannettaisiin prosessin aikana"*.
44. Tämä tunnustetaan myös neuvoston ja komission hyväksymässä toimenpideohjelmassa rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi²¹. Siinä todetaan, että *"vastavuoroisen tunnustamisen laajuus riippuu läheisesti tiettyjen toiminnan tehokkuutta säätelevien parametrien olemassaolosta ja sisällöstä"*. Tällaisiin parametreihin kuuluu muun muassa *"sellaisten yhteisten vähimmäisnormien määrittely, jotka ovat välttämättömiä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisen helpottamiseksi"*.
45. Näiden sitoumusten edistämiseksi komissio antoi helmikuussa 2003 vihreän kirjan "Rikoksista epäiltyjen ja syytettyjen etujen turvaaminen rikosoikeudenkäynneissä Euroopan unionin alueella"²². Vihreässä kirjassa korostetaan, että kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet tärkeimmän tällaisia vaatimuksia koskevan

¹⁹ Yhdistetyissä asioissa C-187/01 ja C-385/01, Gözutok and Brügge, 11.2.2003 annettu tuomio, 33 kohta.
²⁰ KOM(2000) 495 lopullinen, 26.7.2000.

²¹ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

²² KOM(2003) 75 lopullinen, 19.2.2003.

yleissopimuksen eli ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen. Myös EU:hun liittyvät maat ja ehdokasmaat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen, joten ainekset keskinäisen luottamuksen saavuttamiseksi ovat jo koossa. Vihreässä kirjassa kuitenkin todetaan, että toisistaan poikkeavat käytännöt vaarantavat keskinäisen luottamuksen, mikä oikeuttaa EU:n toteuttamaan toimia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan nojalla.

46. Vihreässä kirjassa ei käsitellä kysymystä menettelyllisistä takeista todisteiden hankkimiseksi käyttämällä pakkokeinoja, jotka kuuluvat tämän puitepäättöksen soveltamisalaan. Vihreän kirjan yleistä lähestymistapaa noudattaen tämä ehdotus kattaa kuitenkin erityiset, määräyksen antavia ja vastaanottavia jäsenvaltioita koskevat menettelylliset takeet, jotta voitaisiin lisätä todisteiden hankkimista EU:ssa koskevien standardien tehokkuutta, johdonmukaisuutta ja näkyvyyttä.
47. Määräyksen antavassa valtiossa oikeusviranomaisista ainoastaan tuomarit, tutkintatuomarit tai syyttäjät voivat antaa määräyksen. On myös tarpeen varmistaa toisesta jäsenvaltiosta hankittujen todisteiden vastaavuus määräyksen antavan valtion rikosprosessioikeuden kanssa. Tästä syystä eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antavan oikeusviranomaisen on oltava varma, että se pystyisi hankkimaan vastaavat esineet, asiakirjat tai tiedot vastaavassa tilanteessa oman jäsenvaltionsa alueelta. Tämä estää eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen käyttämisen todisteiden hankkimista koskevien kansallisten menettelyllisten takeiden kiertämiseen. Näin sitä ei voitaisi käyttää esimerkiksi esineiden, asiakirjojen tai tietojen hankkimiseen täytäntöönpanovaltiosta silloin kun kyseisiä todisteita olisi mahdotonta hankkia määräyksen antaneessa valtiossa mm. lakimiesten, lääkärin ja päätoimittajien salassapitovelvollisuuden vuoksi.
48. Määräyksen vastaanottavassa valtiossa on varmistettava, että suojataan jokaisen perusoikeus olla saattamatta itseään syytteen vaaraan, sekä lisättävä etsintään ja takavarikointiin liittyviä menettelyllisiä takeita. Kun todisteiden hankkimisessa käytetään pakkokeinoja, on olennaista, että sekä määräyksen antavassa valtiossa että vastaanottavassa valtiossa on käytettävissä tehokkaat oikeussuojakeinot. Lisää menettelyllisiä takeita sisältyy perusteisiin kieltäytyä eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta.

1.10. Rikosrekisteritietojen hankkiminen

49. Rikosasioita koskevien lopullisten päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta antamassaan tiedonannossa²³ komissio toteaa, että on oltava selvillä siitä, millaisia päätöksiä muissa jäsenvaltioissa tehdään. Komissio ehdottaa, että ensimmäisessä vaiheessa *"kehitettäisiin yhteiset monikieliset lomakkeet, joita voitaisiin käyttää pyydettyä tietoa rikosrekisterimerkinnöistä. Tällaisten lomakkeiden avulla lakimiehet voisivat lähettää tietopyynnön kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille (toivon mukaan yhdelle keskusviranomaiselle) saadakseen selville, onko henkilöllä, jonka kanssa he ovat tekemisissä, rikosrekisteriä muissa jäsenvaltioissa."*

²³ KOM(2000) 495 lopullinen, 26.7.2000.

50. Tätä käsiteltiin rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroista tunnustamista koskevan toimenpideohjelman²⁴ toimenpiteessä 3:
- "Toimenpide 3: Keskinäistä tiedonkulkua helpottamaan olisi otettava käyttöön vakiolomake aiempien tuomioiden pyytämistä varten, joka käännetään unionin eri kielille ... Schengenin elimissä laaditun mallin mukaisesti."
51. Vuoden 1959 yleissopimuksessa²⁵ määrätään yleiset puitteet rikosrekisteritietojen vaihtamiselle oikeusviranomaisten kesken. Siinä määrätään tietojen toimittamisesta pyynnöstä (13 artikla) ja muiden sopimuspuolten kansalaisten rikostuomioiden ilmoittamisesta pyytämättä (22 artikla). Vuoden 1959 yleissopimukseen vuonna 1978 liitetyn lisäpöytäkirjan²⁶ 4 artiklassa lisätään yleissopimuksen 22 artiklaan toinen kappale, jossa määrätään pyynnöstä toimitettavista tiedoista sekä yleissopimuksen 22 artiklan ensimmäisen kappaleen mukaisesti muista ilmoitettavista tiedoista.
52. Vuoden 1959 yleissopimuksen 13 artiklan 1 kohdassa määrätään, että *"pyynnön vastaanottaneen osapuolen tulee antaa rikosrekisterinotteita, joita toisen sopimuspuolen oikeusviranomaiset pyytävät rikosasian käsittelyä varten, samassa laajuudessa kuin sen omat oikeusviranomaiset ovat vastaavanlaisissa asioissa oikeutettuja niitä saamaan"*. "Rikosrekisterinotteella" tarkoitetaan tietoja aiemmista tuomioista.
53. Harkittuaan erillistä aloitetta vakiolomakkeen laatimiseksi rikosrekisteriotteen pyytämistä varten komissio on päättänyt, että on suotavaa yhdistää vakiolomake rikosrekisteriotteen pyytämiseksi tässä puitepäätöksessä esitettyyn vakiolomakkeeseen esineiden, asiakirjojen ja muiden tietojen hankkimiseksi. Tästä syystä ehdotetaan, että tätä puitepäätöstä käytettäisiin rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroista tunnustamista koskevan toimenpideohjelman toimenpiteen 3 täytäntöönpanemisessa.
54. Tämä tarkoittaa, että voimassa oleva keskinäisen oikeusavun järjestelmä rikosrekisteriotteen hankkimiseksi korvataan järjestelmällä, jossa määräyksen vastaanottava valtio velvoitetaan toimittamaan kyseiset tiedot. Rikosrekisteriotteen hankinnassa noudatetaan samaa menettelyä kuin eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen kattaman muun todistusaineiston hankinnassa. Siksi tässä ehdotuksessa vaaditaan, että yhdessä jäsenvaltiossa olevat rikosrekisteritiedot, jotka koskevat oikeuskäsittelyssä osallisena olevaa henkilöä, ovat muiden jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten käytettävissä oikeuskäsittelyn kaikissa vaiheissa (tutkinta ennen oikeudenkäyntiä sekä tuomion antaminen ja täytäntöönpano).
55. Tässä ehdotetaan, että jäsenvaltiot olisi velvoitettava perustamaan eräänlainen "rikosrekisterien keskusviranomainen", joka huolehtisi rikosrekisteriotteita koskevien eurooppalaisten luovuttamismääräysten käsittelystä. Silloin kun on kyse ainoastaan rikosrekisteritiedoista, luovuttamismääräyksen antava viranomainen lähettäisi tämän puitepäätöksen liitteenä olevan lomakkeen suoraan rikosrekisterien keskusviranomaiselle. Silloin kun luovuttamismääräyksen antava viranomainen hakee rikosrekisteriotteen ohella laajempaa todistusaineistoa kuten esineitä, asiakirjoja tai muita tietoja, olisi sen sijaan aiheellista, että määräyksen

²⁴ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

²⁵ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 30.

²⁶ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 99.

vastaanottavan valtion oikeusviranomaisen koordinoi ja kerää kyseiset tiedot ja hankkii myös rikosrekisteriotteen keskusviranomaiselta. Siksi tarvitaan joustavuutta, jotta luovuttamismääräyksen antavat ja vastaanottavat viranomaiset voivat päättää parhaasta mahdollisesta yhteistyömenettelystä tällaisissa tilanteissa.

1.11. Todisteiden keskinäinen hyväksyttävyys

56. Tampereella vuonna 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että *"minkä tahansa jäsenvaltion viranomaisten laillisesti keräämien todisteiden olisi oltava hyväksyttävissä muiden jäsenvaltioiden tuomioistuimissa siellä noudatettavien vaatimusten mukaisesti"*.
57. Komission vihreässä kirjassa Euroopan syyttäjäntoimen perustamisesta²⁷ käsitellään todisteiden vastavuoroista hyväksymistä. Siinä todetaan, että *"vastavuoroisen todisteiden hyväksymisen vaatimuksena on, että todisteet on hankittu laillisesti siinä jäsenvaltiossa, josta ne ovat peräisin. ... Todisteita kerätessä olisi noudatettava ensisijaisesti sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, josta ne ovat peräisin. Muussa tapauksessa todisteet voidaan hylätä"*. Vihreässä kirjassa esitettyyn kysymykseen todisteiden vastavuoroisesta hyväksymisestä tuli lukuisia vastauksia.²⁸ Kysymystä käsiteltiin myös Euroopan syyttäjäntoimen perustamista koskevassa julkisessa kuulemistilaisuudessa 16.–17. syyskuuta 2002 ja myöhemmissä seminaareissa.
58. Tässä ehdotuksessa puitepäättökseksi ei käsitellä suoraan todisteiden keskinäistä hyväksyttävyyttä, koska asiantuntijoiden kuulemisen pohjalta on käynyt selväksi, että asiaa on valmisteltava perusteellisemmin. Ehdotuksella pyritään kuitenkin lisäämään toisen jäsenvaltion alueelta hankittujen todisteiden hyväksyttävyyttä.
59. Todisteiden hyväksyttävyyttä lisännee ensinnäkin eräiden menettelyllisten takeiden sisällyttäminen puitepäättösehdotukseen perusoikeuksien suojaamiseksi.
60. Toiseksi hyväksyttävyyttä lisännee vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen²⁹ 4 artiklan säilyttäminen ja selkeyttäminen. Siinä määrätään uudesta periaatteesta, jonka mukaan pyynnön vastaanottaneen valtion on noudatettava pyynnön esittäneen valtion nimenomaisesti ilmoittamia muodollisuuksia ja menettelyjä mahdollisimman tarkoin. Pynnön vastaanottanut valtio voi kieltäytyä noudattamasta näitä vaatimuksia ainoastaan, jos ne ovat sen lainsäädännön peruseriaatteiden vastaisia tai jos yleissopimuksessa nimenomaisesti määrätään, että pyynnön täyttämiseksi on noudatettava pyynnön vastaanottaneen valtion lainsäädäntöä. Tämä vastaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvaa todisteiden vastaanottamista koskevan neuvoston asetuksen³⁰ linjaa. Tämä puitepäättös menee vuonna 2000 tehtyä EU:n yleissopimusta pidemmälle neljän muodollisuuden osalta (ks. 13 artiklan a–d kohta), joita luovuttamismääräyksen antava viranomaisen voi vaatia noudatettavan, koska

²⁷ KOM(2001) 715 lopullinen, 11.12.2001.

²⁸ Vihreää kirjaa yhteisön taloudellisten etujen rikosoikeudellisesta suojaamisesta ja Euroopan syyttäjäntoimen perustamisesta koskeva seurantakertomus, KOM (2003) 128 lopullinen, 19.3.2003, s. 18.

²⁹ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

³⁰ Ks. neuvoston asetus (EY) N:o 1206/2001, annettu 28 päivänä toukokuuta 2001, jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa, EYVL L 174, 27.6.2001, s. 1.

puitepäättöksessä poistetaan mahdollisuus kieltäytyä kyseisten muodollisuuksien noudattamisesta.

61. Kolmanneksi, niin kuin edellä mainitaan, tässä ehdotetaan, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys annetaan ainoastaan kun määräyksen antava oikeusviranomainen on varma, että se pystyisi hankkimaan vastaavat esineet, asiakirjat tai tiedot vastaavassa tilanteessa omassa jäsenvaltiossaan. Tämän pitäisi lisätä muualta hankittujen esineiden, asiakirjojen tai tietojen hyväksyttävyyttä todisteina oikeuskäsittelyissä luovuttamismääräyksen antaneessa valtiossa.
62. Neljänneksi luovuttamismääräyksen vastaanottava valtio velvoitetaan ilmoittamaan määräyksen antaneelle valtiolle välittömästi, jos luovuttamismääräys on sen mielestä tehty vastoin sen kansallista lainsäädäntöä. Tällä on tarkoitus varmistaa, että todisteet on hankittu laillisesti, minkä pitäisi helpottaa niiden hyväksyttävyyttä luovutusmääräyksen antaneen valtion tuomioistuimissa.

1.12. Sähköisiä tietoja koskevaan lainkäyttövaltaan liittyvät kysymykset

63. Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä voidaan käyttää sähköisten asiakirjojen ja tietojen hankkimiseen. Itse asiassa on jopa todennäköistä, että luovuttamismääräystä käytettäisiin varsin monissa tapauksissa juuri sähköisten tietojen hankintaan.
64. Periaatteessa ei pitäisi olla eroa sähköisen asiakirjan ja asiapaperin välillä. Niiden välillä on kuitenkin ero lainkäyttövallan kannalta. Esimerkkinä voidaan mainita jokin monikansallinen yritys, joka säilyttää sähköisiä tietoja tietyssä jäsenvaltiossa sijaitsevista asiakkaistaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalla palvelimella. Luovuttamismääräyksen antava valtio lähettää eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen todennäköisemmin asiakkaan asuinjäsenvaltioon kuin siihen jäsenvaltioon, jossa palvelin sijaitsee. Tällaisissa tapauksissa oikeudellinen selkeys on tärkeää sen varmistamiseksi, että todisteet voidaan hankkia tarvitsematta pyytää suostumusta jäsenvaltiolta, jonka alueella palvelin sijaitsee. Tässä ehdotuksessa varmistetaan rajatylittävien tutkintamenettelyjen tehokkuus ja oikeudellinen selkeys yritysten kannalta.
65. Näitä kysymyksiä on käsitelty (ja joitakin ratkaisujakin on löydetty) Euroopan neuvoston vuonna 2001 tekemän tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen³¹ yhteydessä. Varsinkin yleissopimuksen 18 artiklassa määrätään henkilö esittämään "hallussaan tai hallinnassaan" oleva yksilöity data tai sopimusvaltion alueella palveluita tarjoava palveluntarjoaja esittämään palvelujen tilaajia koskevia tietoja, jotka ovat kyseisen palveluntarjoajan "hallussa tai hallinnassa". Yleissopimuksen perusteluosassa ilmoitetaan, että sen on tarkoitus kattaa tilanteet, joissa esitettävä data ei tosiasiallisesti ole henkilön hallussa mutta kyseinen henkilö voi vapaasti hallita datan esittämistä jäsenvaltion alueelta käsin.
66. Tässä puitepäättöksessä on tarkoitus mennä vuoden 2001 tietoverkkorikollisuutta koskevaa yleissopimusta pidemmälle ratkaisemalla eräät lainkäyttövaltaa koskevat kysymykset, jotka koskevat sähköisten tietojen hankkimista Euroopan unionin alueella sijaitsevilta palvelimilta. Siinä selvitetään, että täytäntöönpanovaltio voi

³¹ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 185.

laillisesti saada sähköisiä tietoja, joita se voi laillisesti hankkia omalla alueellaan ja jotka liittyvät sen alueella tarjottuihin palveluihin, vaikka ne on talletettu toisen jäsenvaltion alueelle. Puitepäättös ei vaikuta muihin lainkäyttövaltaa koskeviin kysymyksiin sähköisten tietojen osalta, varsinkaan jos asiaan liittyy kolmansia maita.

2. OIKEUSPERUSTA

67. Tämän ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artikla, sellaisena kuin se on muutettuna Nizzan sopimuksella. Artiklassa käsitellään yhteistä toimintaa, joka koskee oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa. Toiminnan tavoitteena on "jäsenvaltioiden toimivaltaisten ministeriöiden sekä oikeusviranomaisten tai vastaavien viranomaisten yhteistyön helpottaminen ja nopeuttaminen rikosasioiden käsittelyn ja tuomioiden täytäntöönpanon osalta, myös Eurojustin kautta silloin kun se on tarkoituksenmukaista" (31 artiklan 1 kohdan a alakohta). Siinä mainitaan myös "tällaisen yhteistyön mahdollisesti edellyttämä, jäsenvaltioissa sovellettavien sääntöjen yhteensopivuuden varmistaminen" (31 artiklan 1 kohdan c alakohta) erityisesti säätämällä jäsenvaltioiden menettelysäännösten lähentämisestä keskinäisen luottamuksen lisäämiseksi. Puitepäätöksellä pyritään myös kannustamaan yhteistyöhön Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston kautta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
68. Komissio katsoo, että tällä ehdotuksella kehitetään Schengenin säännöstöä³². Ehdotus perustuu Schengenin yleissopimuksen³³ 51 artiklaan ja parantaa etsintää ja takavarikkoa koskevaa yhteistyötä. Siinä on myös vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen³⁴ 3, 6 ja 23 artiklaan perustuvia määräyksiä, joiden neuvosto on katsonut merkitsevän Schengenin säännöstön kehittämistä.

3. RAHOITUSSELVITYS

69. Ehdotetun puitepäätöksen täytäntöönpano ei aiheuta ylimääräisiä toimintamenoja jäsenvaltioiden talousarvioihin eikä Euroopan yhteisöjen talousarvioon.

4. ARTIKLAKOHTAISET PERUSTELUT

I osasto – Eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys

³² Tästä johtuu tarve liittää Islanti ja Norja siihen: Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan sopimus kyseisten kahden maan osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36. Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, sopimuksesta Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä viimeksimainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä, EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

³³ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehty yleissopimus, EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

³⁴ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

1 artikla – Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön

70. Periaate on sama kuin eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn puitepäättöksen³⁵ 1 artiklassa. Tässä artiklassa eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys määritetään jäsenvaltion tuomioistuimen antamaksi päätökseksi, jonka tarkoituksena on esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkiminen toisesta jäsenvaltiosta 4 artiklassa tarkoitettuja rikosoikeudenkäyntejä varten. Siinä veloitetaan jäsenvaltiot panemaan eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella.

2 artikla - Määritelmät

71. Tässä artiklassa määritellään luovuttamismääräyksen antava valtio, määräyksen vastaanottava valtio, määräyksen antava viranomainen ja määräyksen vastaanottava viranomainen. On tärkeää huomata, että luovuttamismääräyksen antavan viranomaisen on oltava tuomari, tutkintatuomari tai syyttäjä. Muilla viranomaisilla (kuten poliisi-, tull- tai hallintoviranomaisilla) ei ole lupaa antaa eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä. Näiden viranomaisten on pyydettävä tuomarin, tutkintatuomarin tai syyttäjän päätöstä määräyksen antamiseksi.
72. Tämän ehdotuksen IV osasto koskee sähköisten viestintäverkkojen välityksellä tapahtuvaan tietojen hankkimiseen sovellettavaa lainkäyttövaltaa. IV osaston säännösten tulkinnan helpottamiseksi tässä artiklassa esitetään 'tietojärjestelmän' ja 'sähköisten tietojen' määritelmät, jotka ovat peräisin ehdotuksesta neuvoston puitepäättökseksi tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä³⁶. Artiklassa esitetään myös sähköisen viestintäverkon määritelmä, joka on sama kuin sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä vuonna 2002 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä³⁷.
73. Lisäksi artiklassa määritellään 'rikokset', millä tarkoitetaan rikosta tai tekoa, joka on luovuttamismääräyksen antavan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistava ja hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluva järjestysrikkomus, jos asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi. Tämä tarkoittaa, että ne rikokset, jotka kuuluvat voimassa olevan kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen piiriin vuoden 1990 Schengenin yleissopimuksen³⁸ 51 artiklan mukaisessa järjestelmässä, kuuluvat kyseisen vaatimuksen piiriin myös tämän ehdotuksen mukaisessa järjestelmässä (16 ja 24 artikla).

3 artikla – Soveltamisalaan kuuluvat esineet, asiakirjat ja tiedot

³⁵ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

³⁶ Tästä puitepäättöksestä ja sen määritelmistä päästiin yhteisymmärrykseen oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokouksessa 27.–28. helmikuuta 2003.

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi), EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33.

³⁸ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehty yleissopimus, EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

74. Tässä artiklassa määritellään, millaisten esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseen eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä voidaan käyttää. Soveltamisala kattaa kaikki esineet, asiakirjat ja tiedot, joita voidaan käyttää 4 artiklassa tarkoitetuissa menettelyissä. Tämä perustuu jäädäyttämispäätöksiä koskevassa puitepäätöksessä esitettyyn todisteiden määritelmään.
75. Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei kuitenkaan saa käyttää seuraavien toimien käynnistämiseen:
- (a) todisteiden hankkiminen kuulustelemalla epäiltyjä tai todistajia tai kuulemalla asiantuntijoita tai muita osapuolia (puhelin- ja videoneuvottelut mukaan luettuina);
 - (b) todisteiden ja etenkin DNA-näytteiden ottaminen henkilön kehosta (hiuksista, suusta tai verestä);
 - (c) todisteiden hankkiminen reaaliajassa esimerkiksi telekuuntelun tai -valvonnan, peitetutkinnan tai pankkitilien valvonnan avulla; ja
 - (d) lisätutkimusten, erityisesti olemassa olevien esineiden, asiakirjojen tai tietojen koosteen tai analyysin pyytäminen.
76. Tällaisten todisteiden hankkimiseen liittyvästä yhteistyöstä määrätään voimassa olevissa keskinäistä oikeusapua koskevissa sopimuksissa, erityisesti vuonna 2000 tehdyssä EU:n yleissopimuksessa³⁹ ja sen vuonna 2001 tehdyssä pöytäkirjassa⁴⁰. Aikanaan näiden yhteistyömuotojen tilalle on tarpeen ottaa käyttöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen perustuva järjestelmä. Se ei kuitenkaan ole tämän puitepäätöksen tarkoitus.
77. Tämän artiklan nojalla eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen avulla voidaan kuitenkin hankkia myös näihin luokkiin kuuluvia todisteita siinä tapauksessa, että todisteet on kerätty jo ennen luovuttamismääräyksen antamista. Luovuttamismääräyksen avulla voitaisiin siten hankkia esimerkiksi lausuma, jonka epäilty on antanut täytäntöönpanovaltion tutkintaviranomaiselle kyseisessä valtiossa toteutetun aiemman tutkinnan yhteydessä. Samoin voitaisiin hankkia telekuuntelun tai -valvonnan avulla saatuja tallennettuja tietoja tai peitetutkinnan tai pankkitilien valvonnan avulla saatuja tietoja.

4 artikla – Menettelyt, joita varten eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys voidaan antaa

78. Tässä artiklassa määritellään, millaisissa menettelyissä eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä voidaan käyttää. Sitä voidaan käyttää rikosoikeudenkäynneissä sekä sellaisia rikoksia koskevissa hallinnollisissa menettelyissä, joiden osalta on mahdollisuus hakea muutosta tuomioistuimelta, jolla on lainkäyttövaltaa rikosasioissa. Sitä voidaan käyttää myös missä tahansa menettelyissä, jotka liittyvät

³⁹ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

⁴⁰ Neuvoston säädös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2001, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävästä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti laadittavasta pöytäkirjasta, EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

sellaisiin rikoksiin tai rikkomuksiin, joiden osalta vastuuseen voidaan saattaa jokin määräyksen antaneen valtion oikeushenkilö.

79. Näin varmistetaan, että ehdotuksella on sama soveltamisala kuin nykyisillä välineillä, jotka koskevat keskinäistä oikeusapua rikosasioissa EU:n sisällä, ja erityisesti vuonna 2000 tehdyllä EU:n yleissopimuksella⁴¹.

5 artikla – Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen sisältö, muoto ja kieli

80. Tämän artiklan tarkoituksena on varmistaa, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys annetaan tämän puitepäättöksen liitteenä esitetyn vakiolomakkeen A mukaisesti. Luovuttamismääräyksen antavan viranomaisen (tuomarin, tutkintatuomarin tai syyttäjän) on allekirjoitettava määräys ja todistettava sen sisältö oikeaksi.
81. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antavan valtion on käännettävä se täytäntöönpanovaltion viralliselle kielelle tai jollekin niistä. Täytäntöönpanovaltio voi hyväksyä käännöksen muihin EU:n virallisiin kieliin ilmoittamalla tästä neuvoston pääsihteeristöönsä. Samaa menettelyä noudatetaan muiden vastavuoroista tunnustamista koskevien välineiden, mm. eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhteydessä.

II osasto – Määräyksen antavaa valtiota koskevat menettelyt ja takeet

6 artikla – Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antamisedellytykset

82. Tässä artiklassa säädetään eräistä perusoikeuksien suojaamiseen liittyvistä tärkeistä vähimmäistakeista.
83. Tarkoituksena on varmistaa, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys annetaan vain silloin kun antava viranomainen on varma siitä, että seuraavat edellytykset täyttyvät:
- (a) vaadittujen esineiden, asiakirjojen tai tietojen hankkiminen on välttämätöntä ja oikeassa suhteessa sen menettelyn tavoitteisiin, jota varten luovuttamismääräys annetaan. Näin pyritään välttämään tarpeettomat yksityisyydenloukkaukset sekä esimerkiksi se, että suhteellisen vähämerkityksistä rikostutkintaa varten vaadittaisiin suhteettoman paljon asiakirjoja. Liitteenä olevassa A-lomakkeessa vaaditaan määräyksen antavaa viranomaista esittämään kuvaus tutkittavana olevasta rikoksesta tai rikoksista sekä määräyksen antamisen perusteet ja yhteenveto viranomaisen tiedossa olevista tosiseikoista.
 - (b) vaaditut esineet, asiakirjat tai tiedot olisi mahdollista hankkia määräyksen antavan valtion lainsäädännön mukaan, jos ne olisivat saatavilla kyseisen valtion alueella. Näin eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen avulla ei voida kiertää määräyksen antavan valtion kansallisessa lainsäädännössä olevia menettelyllisiä takeita, jotka estävät tietyn tyyppisten esineiden, asiakirjojen ja tietojen (esimerkiksi luottamuksellisen aineiston) hankkimisen todisteiksi. Tätä varten A-lomakkeessa on erityinen kohta, jossa

⁴¹ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

on selvitettävä, kuuluvatko vaaditut esineet, asiakirjat ja tiedot todennäköisesti jonkin erioikeuden tai koskemattomuussuojan piiriin. Tämä alakohta ei kuitenkaan tarkoita sitä, että määräyksen antavassa valtiossa ja täytäntöönpanovaltiossa pitäisi olla käytössä samat menettelylliset toimenpiteet. Määräyksen antavassa valtiossa saattaa esimerkiksi olla tarpeen hankkia erillinen määräys kotietsinnän suorittamiseksi kolmannen osapuolen tiloissa todisteiden takavarikoimista varten, kun taas täytäntöönpanovaltiossa on lievempi menettely, jonka mukaan kolmatta osapuolta voidaan vaatia toimittamaan todisteet ilman kotietsintää.

- (c) esineet, asiakirjat ja tiedot todennäköisesti hyväksytään siinä menettelyssä, jota varten niitä vaaditaan. Näin eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen avulla ei voida kiertää määräyksen antavan valtion kansallisessa lainsäädännössä olevia menettelyllisiä takeita, jotka koskevat todisteiden hyväksymistä, etenkin jos myöhemmin toteutetaan muita toimia, jotka koskevat eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen nojalla hankittujen todisteiden vastavuoroista hyväksymistä.

84. Liitteenä olevassa A-lomakkeessa vaaditaan määräyksen antavaa viranomaista määrittelemään mahdollisimman tarkasti myös se luonnollinen tai oikeushenkilö, johon vaaditut esineet, asiakirjat tai tiedot liittyvät ja jonka hallussa vaadittujen esineiden, asiakirjojen tai tietojen uskotaan olevan.

7 artikla – Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen toimittaminen

85. Tässä artiklassa säädetään, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys toimitetaan suoraan toimivaltaiselta oikeusviranomaiselta toiselle. Tämä periaate on vahvistettu vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen⁴² 6 artiklassa.
86. Silloin kun toimivaltainen täytäntöönpaneva viranomainen ei ole tiedossa, hyödynnetään Euroopan oikeudellista verkostoa. Jos toimivaltaisella viranomaisella, jota on pyydetty panemaan eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys täytäntöön, ei ole sen tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon tarvittavaa toimivaltaa, määräys on toimitettava täytäntöönpanoa varten asianomaiselle toimivaltaiselle oikeusviranomaiselle ja ilmoitettava tästä määräyksen antaneelle viranomaiselle.

8 artikla – Rikosrekisterien keskusviranomainen

87. Tässä artiklassa veloitetaan kukin jäsenvaltio perustamaan keskusviranomainen, jonka avulla on mahdollista hankkia jäljennöksiä luonnollisia tai oikeushenkilöitä koskevista rikosrekisteriotteista ja niistä johtuvista toimenpiteistä kyseisessä jäsenvaltiossa. Tarkoituksena on varmistaa, että silloin kun eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tarkoituksena on pelkästään rikosrekisteriotteen jäljennöksen saaminen, se voidaan toimittaa suoraan viranomaiselle, jolla on hallussaan virallinen rikosrekisteri tai jolla on ainakin pääsy tällaisiin tietoihin.

9 artikla – Määräys lisätodisteiden saamiseksi

⁴² Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

88. Tässä artiklassa käsitellään tilannetta, jossa saman tutkinnan yhteydessä on tarpeen tehdä useita pyyntöjä esineiden, asiakirjojen tai tietojen saamiseksi. Vastaava säännös esitetään vuonna 2000 tehtyyn EU:n yleissopimukseen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan⁴³ 6 artiklassa.
89. Päällekkäisen työn välttämiseksi määräyksen antava viranomainen voi käyttää liitteenä olevaa B-lomaketta sellaisten esineiden, asiakirjojen ja tietojen saamiseksi, jotka täydentävät saman menettelyn yhteydessä aiemmin annettua eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä. Uutta eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei siis tarvitse antaa, jos alkuperäisen määräyksen tiedot (etenkin määräyksen antavan viranomaisen tiedot tosiseikoista ja sen henkilön tai niiden henkilöiden henkilöllisyydestä, joihin liittyviä esineitä, asiakirjoja tai tietoja vaaditaan) ovat edelleen asianmukaiset.
90. Täytäntöönpanovaltion on täytettävä lisätodisteiden toimittamista koskeva määräys samalla tavoin kuin alkuperäinen eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys.
91. Jos määräyksen antanut toimivaltainen viranomainen osallistuu pyynnön täyttämiseen pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa, se voi esittää määräyksen lisätodisteiden saamiseksi suoraan täytäntöönpanovaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kyseisessä valtiossa oleskellessaan.

10 artikla – Henkilötietojen käyttöä koskevat ehdot

92. Tämä artikla perustuu vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen⁴⁴ 23 artiklaan. Se täydentää suojelua, josta jo määrätään yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä vuonna 1981 tehdyssä Euroopan neuvoston yleissopimuksessa⁴⁵. Vuoden 1981 yleissopimuksessa, jonka kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet, määrätään että automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltäviä henkilötietoja voidaan muun muassa tallettaa ja käyttää ainoastaan määriteltuihin ja laillisiin tarkoituksiin paitsi silloin kun tästä on tarpeen poiketa demokraattisessa yhteiskunnassa valtion turvallisuuden tai yleisen turvallisuuden suojaamiseksi tai rikosten ehkäisemiseksi. Vuonna 1995 annettua EY:n tietosuojadirektiiviä⁴⁶ ei sovelleta rikosasioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön.
93. Tässä artiklassa säädetty käyttötarkoituksen rajoittaminen noudattaa vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen 23 artiklan 1 kohdan määräyksiä.
94. Henkilötiedot toimittanut jäsenvaltio voi yksittäistapauksessa vaatia sitä jäsenvaltiota, jolle tiedot on toimitettu, antamaan tietoja niiden käyttötarkoituksesta. Vaatimus ilmoittaa, mihin tarkoitukseen tietoja on käytetty, on vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen 23 artiklan 3 kohdan mukainen.

⁴³ Neuvoston säädös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2001, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävästä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti laadittavasta pöytäkirjasta, EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

⁴⁴ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

⁴⁵ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 108.

⁴⁶ Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY (EYVL L 281, 25.11.95, s. 31).

95. Artiklan 4 kohdassa suljetaan vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen 23 artiklan 6 kohdan mukaisesti 10 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle henkilötiedot, jotka jäsenvaltio on hankkinut puitepääöstä sovellettaessa ja jotka ovat peräisin kyseisestä jäsenvaltiosta.

III osasto – Täytäntöönpanovaltiota koskevat menettelyt ja takeet

11 artikla – Tunnustaminen ja täytäntöönpano

96. Tässä artiklassa vaaditaan, että täytäntöönpanovaltion toimivaltaiset viranomaiset tunnustavat eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen ilman muita muodollisuuksia ja toteuttavat viipymättä tarvittavat toimenpiteet sen täytäntöönpanemiseksi. Määräyksen täytäntöönpano on toteutettava samalla tavoin kuin jos kyseiset esineet, asiakirjat tai tiedot hankittaisiin täytäntöönpanovaltion viranomaisia varten.

12 artikla – Täytäntöönpanoa koskevat menettelytakeet

97. Tällä artiklalla varmistetaan, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys pannaan täytäntöön seuraavien vähimmäisedellytysten mukaisesti:
- (a) esineiden, asiakirjojen ja tietojen saamiseksi olisi käytettävä mahdollisimman lieviä keinoja;
 - (b) luonnollista henkilöä ei pitäisi vaatia toimittamaan esineitä, asiakirjoja tai tietoja, jotka voisivat saattaa hänet syytteen vaaraan; ja
 - (c) määräyksen antavalle viranomaiselle tulisi ilmoittaa välittömästi, jos täytäntöönpaneva viranomainen toteaa, että määräys on pantu täytäntöön sen lainsäädännön vastaisella tavalla.
98. Etsintää ja takavarikkoa varten säädetään seuraavat lisätakeet:
- (a) yksityistiloissa suoritettavaa etsintää ei pitäisi aloittaa yöllä, paitsi jos tämä on poikkeuksellisesti tarpeen tapaukseen liittyvien erityisten olosuhteiden vuoksi;
 - (b) henkilöllä, jonka tiloissa etsintä on suoritettu, tulisi olla oikeus saada kirjallinen ilmoitus etsinnän suorittamisesta. Ilmoituksessa olisi selvitettävä ainakin etsinnän syy ja takavarikoidut esineet, asiakirjat tai tiedot sekä käytettävissä olevat oikeussuojakeinot; ja
 - (c) jos henkilö, jonka tiloissa etsintä suoritetaan, ei ole paikalla, ilmoitus etsinnän suorittamisesta olisi toimitettava kyseiselle henkilölle jättämällä ilmoitus kyseisiin tiloihin tai muulla sopivalla tavalla.

13 artikla – Muodollisuudet täytäntöönpanovaltiossa

99. Tämän artiklan perusteella määräyksen antava viranomainen voi vaatia täytäntöönpanevaa viranomaista noudattamaan määräyksen täytäntöönpanossa tiettyjä muodollisuuksia. Artiklassa mainitaan neljä muodollisuutta:
- (a) silloin kun määräyksen antavan viranomaisen mielestä on olemassa huomattava riski, että vaadittuja esineitä, asiakirjoja tai tietoja väärennetään tai

että ne siirretään muualle tai tuhotaan, se voi vaatia, että täytäntöönpaneva viranomainen turvautuu määräyksen täytäntöönpanemiseksi pakkokeinoin. Tämän tarkoituksena on varmistaa, että täytäntöönpaneva viranomainen saa esineet, asiakirjat ja tiedot haltuunsa tavalla, joka varmistaa, että niitä ei väärennetä tai tuhota, esimerkiksi siten että vältetään turvautumista niitä hallussaan pitävän osapuolen vapaaehtoiseen yhteistyöhön. Tällainen vaatimus on perusteltava liitteenä olevassa A-lomakkeessa.

- (b) se, että tutkinta on käynnissä, ja tutkinnan aihe pidetään salassa, paitsi silloin kun tästä on tarpeen poiketa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanoa varten. Vastaava luottamuksellisuusvaatimus esitetään vuonna 2000 tehtyyn EU:n yleissopimukseen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan⁴⁷ 4 artiklassa pankkitapahtumien valvonnan ja niitä koskevien tietojen osalta, ja vuonna 1990 tehdyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja rikoksen tuottaman hyödyn menetetyksi tuomitsemista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen⁴⁸ 33 artiklassa.
- (c) täytäntöönpanovaltion olisi sallittava määräyksen antavan valtion toimivaltaisen viranomaisen tai sen nimeämän asianomaisen tahon läsnäolo määräyksen täytäntöönpanon aikana. Tämä perustuu vuoden 1959 yleissopimuksen⁴⁹ 4 artiklaan. Vuoden 1959 yleissopimuksesta poiketen tässä esitetään, että täytäntöönpanovaltio ei voisi estää näiden tahojen läsnäoloa. Lisäksi täytäntöönpanovaltion olisi sallittava läsnäolevan, määräyksen antanutta valtiota edustavan viranomaisen tutustua kaikkiin määräyksen täytäntöönpanon tuloksena saatuihin esineisiin, asiakirjoihin tai tietoihin samoin edellytyksin kuin täytäntöönpaneva viranomainen. Näin pyritään varmistamaan, että määräyksen antavan viranomaisen läsnäololla on käytännön arvoa erityisesti sitä varten, että hän voi antaa määräyksen lisätodisteiden hankkimiseksi 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
- (d) määräyksen antavan viranomaisen olisi voitava vaatia täytäntöönpanevaa viranomaista pitämään kirjaa henkilöistä, jotka ovat käsitelleet todisteita määräyksen täytäntöönpanosta siihen hetkeen, jolloin todisteet toimitetaan määräyksen antaneelle valtiolle. Tämän pitäisi auttaa todisteluketjun koskemattomuuden osoittamisessa.

100. Artiklan e alakohta perustuu vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen⁵⁰ 4 artiklaan. Sen nojalla määräyksen antanut viranomainen voi vaatia täytäntöönpanevaa viranomaista noudattamaan eräitä muita, sen erikseen osoittamia mahdollisuuksia ja menettelyjä, paitsi jos nämä mahdollisuudet ja menettelyt ovat täytäntöönpanovaltion lainsäädännön peruseriaatteiden vastaisia. Esimerkiksi silloin kun määräyksen antanut viranomainen vaatii sähköisten tietojen takavarikointia ja

⁴⁷ Neuvoston säädös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2001, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävästä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti laadittavasta pöytäkirjasta, EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

⁴⁸ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 141.

⁴⁹ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 30.

⁵⁰ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

toimittamista, sen on otettava huomioon, millaisten muodollisuuksien ja menettelyjen avulla näiden tietojen turvallisuus ja koskemattomuus voidaan turvata.

14 artikla – Ilmoitusvelvollisuus

101. Tämä artikla perustuu vuonna 2000 tehtyyn EU:n yleissopimukseen vuonna 2001 lisätyn pöytäkirjan⁵¹ 5 artiklaan. Siinä vaaditaan täytäntöönpanevaa viranomaista ilmoittamaan eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä määräyksen antaneelle viranomaiselle välittömästi siitä, että saattaa olla tarpeen toteuttaa tutkimuksia, joita ei ennalta osattu ottaa huomioon.

15 artikla – Perusteet kieltäytyä määräyksen tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta

102. Tässä artiklassa säädetään perusteista, joiden nojalla on mahdollista kieltäytyä eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta. Kieltäytyminen on mahdollista vain tässä artiklassa luetelluista syistä sekä siirtymäkauden ajan kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen nojalla, kuten 16 ja 24 artiklassa säädetään. Artiklassa säädetään nimenomaisesti, että päätöksen kieltäytyä tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta voi tehdä ainoastaan täytäntöönpanovaltion tuomari, tutkintatuomari tai syyttäjä. Näin vältetään tilanne, jossa poliisi- tai hallintoviranomaisella olisi toimivalta kumota oikeuden päätös. Myös silloin kun todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpano kuuluu poliisi- tai hallintoviranomaiselle, kyseisen viranomaisen on saatava tuomarin, tutkintatuomarin tai syyttäjän päätös voidakseen kieltäytyä määräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.
103. *Ne bis in idem* -periaatteen osalta erotetaan toisistaan tilanteet, joissa periaatetta tulisi soveltaa toisessa jäsenvaltiossa toteutettavan menettelyn vuoksi, ja tilanteet joissa sen soveltaminen saattaisi tulla kyseeseen kolmannessa maassa toteutettavan menettelyn vuoksi. Tilanne, jossa *ne bis in idem* -periaatetta sovelletaan toisessa jäsenvaltiossa toteutettavan menettelyn vuoksi, ratkaistaan sen tuloksen mukaisesti, johon päädytään käsiteltäessä Helleenien tasavallan esittämää aloitetta neuvoston puitepäätöksen tekemiseksi *ne bis in idem* -periaatteen soveltamisesta⁵². Tällaisissa tilanteissa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytymisen tulisi olla pakollista. Silloin kun *ne bis in idem* -periaatetta voitaisiin soveltaa kolmannessa maassa toteutettavan menettelyn perusteella, todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytyminen olisi valinnaista. Tämä ero vastaa eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyssä puitepäätöksessä⁵³ omaksuttua linjaa.
104. Kieltäytyminen on mahdollista myös silloin kun jokin täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukainen koskemattomuus tai erioikeus estää panemasta eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä täytäntöön. Samaa linjaa noudatetaan jäädyttämispäätöksiä koskevassa puitepäätöksessä.

16 artikla – Kaksoisrangaistavuus

⁵¹ Neuvoston säädös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2001, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävästä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti laadittavasta pöytäkirjasta, EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

⁵² EUVL C 100, 26.4.2003, s. 24.

⁵³ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

105. Kieltäytyminen eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta sillä perusteella, että teko, jonka perusteella se on annettu, ei ole rikos täytäntöönpanovaltion lainsäädännön nojalla (kaksoisrangaistavuuden vaatimus ei täyty), on ristiriidassa oikeuden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen kanssa. Täytäntöönpanosta ei pitäisikään voida kieltäytyä tällä perusteella. Jotta voitaisiin helpottaa siirtymistä nykyisistä säännöistä uuteen, eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen järjestelmään, joka perustuu vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen, ehdotetaan noudatettavaksi kaksivaiheista lähestymistapaa. Ensinnäkin tässä artiklassa supistetaan ehtoja, joiden täytyessä täytäntöönpano voi riippua kaksoisrangaistavuuden vaatimuksesta. Toiseksi 24 artiklassa säädetään, että kaksoisrangaistavuuden vaatimukseen, joka määritellään ahtaammin 16 artiklassa, voidaan vedota ainoastaan siirtymäkauden aikana.
106. Vuoden 1959 yleissopimuksen⁵⁴ mukaan kaksoisrangaistavuuden vaatimus voidaan asettaa todisteiden saamista koskevan yhteistyön edellytykseksi ainoastaan etsintä- ja takavarikointivaltuuksien osalta. Tätä ehtoa on rajoitettu edelleen vuonna 1990 tehdyn Schengenin yleissopimuksen⁵⁵ 51 artiklalla, joka koskee hallinnollisia menettelyjä rikosasioissa. Kaksoisrangaistavuuden vaatimusta ei voida asettaa täytäntöönpanon ehdoksi silloin kun esineet, asiakirjat tai tiedot ovat jo täytäntöönpanevan viranomaisen hallussa.
107. Tämä artikla perustuu siihen voimassa olevissa välineissä esitettyyn kantaan, että kaksoisrangaistavuuden vaatimus poistetaan lukuun ottamatta tilanteita, joissa täytäntöönpanovaltio katsoo tarpeelliseksi suorittaa takavarikon tai kotietsinnän. Artiklassa mennään tätäkin pidemmälle poistamalla mahdollisuus kieltäytyä yhteistyöstä kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen perusteella silloin kun
- (a) luovuttamismääräyksen täytäntöönpanemiseksi ei ole tarpeen toteuttaa etsintää yksityisissä tiloissa. Tämä perustuu siihen, että kotietsintä koetaan herkästi yksityisyyden loukkauksena; tai
 - (b) rikos ei kuulu tässä artiklassa esitettyyn rikosten luetteloon.
108. Artiklaan sisältyvä luettelo rikoksista perustuu luetteloon, joka esitetään vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista taloudellisiin seuraamuksiin koskevan neuvoston puitepäättösehdotuksen 2 artiklassa. Se puolestaan perustuu eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan puitepäättöksen⁵⁶ 2 artiklassa esitettyyn rikosluetteloon, joka sisältyy myös jäädyttämispäätöksiä koskevan puitepäättöksen 3 artiklaan.
109. Samoin kuin vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista taloudellisiin seuraamuksiin koskevassa neuvoston puitepäättösehdotuksessa, luettelossa ei mainita vankeus- tai muun rangaistuksen kynnystasoa määräyksen antavassa valtiossa.

⁵⁴ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 30.

⁵⁵ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehty yleissopimus, EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

⁵⁶ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

110. Artiklan 3 kohdassa säädetään, että vaikka olisi tarpeen toteuttaa etsintä yksityistiloissa eikä kyseistä rikosta mainita luettelossa, kaksoisrangaistavuuden vaatimusta voidaan käyttää kieltäytymisen perusteena vain 24 artiklan siirtymäsäännösten mukaisesti.

17 artikla – Määräyksen tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa sekä todisteiden siirtämisessä noudatettavat määräajat

111. Tässä artiklassa säädetään määräajat eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamiselle ja täytäntöönpanolle. Määräajat ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että yhteistyö esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten koko Euroopan unionin alueella voi tapahtua nopeasti, tehokkaasti ja johdonmukaisesti.
112. Määräyksen antava viranomainen voi ilmoittaa liitteenä olevalla A-lomakkeella, että menettelyyn liittyvistä määräajoista tai muista erityisistä olosuhteista johtuen on tarpeen noudattaa lyhyempää määräaika kuin tässä artiklassa muutoin säädetään. Tällöin täytäntöönpanevan viranomaisen on mahdollisuuksien mukaan noudatettava lyhyempää määräaika. Vastaavaa lähestymistapaa noudatetaan vuonna 2000 tehdyn EU:n yleissopimuksen⁵⁷ 4 artiklassa.
113. Tässä ehdotuksessa mennään pidemmälle vaatimalla, että päätös kieltäytyä tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta on tehtävä ja siitä on ilmoitettava mahdollisimman pian ja aina kun se on mahdollista kymmenen päivän kuluessa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen vastaanottamisesta. Määräaika on sama kuin eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan puitepäätöksen 17 artiklan 2 kohdassa niiden henkilöiden osalta, jotka ovat suostuneet luovuttamiseen.
114. Todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanoa voidaan lykätä jostakin 18 artiklassa esitetystä syystä. Muussa tapauksessa se olisi pantava täytäntöön välittömästi silloin kun määräyksen antaneen viranomaisen vaatimat esineet, asiakirjat tai tiedot ovat jo täytäntöönpanevan viranomaisen hallussa tai kun määräys koskee virallisen rikosrekisteriotteen jäljennöksen saamista rikosrekisterien keskusviranomaiselta. Muulloin, esimerkiksi silloin kun tarvitaan pakkokeinoja, määräys olisi pantava täytäntöön mahdollisuuksien mukaan 60 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta.
115. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen nojalla saadut esineet, asiakirjat tai tiedot olisi siirrettävä määräyksen antaneeseen valtioon välittömästi silloin kun esineet, asiakirjat tai tiedot ovat jo täytäntöönpanevan viranomaisen hallussa, tai kun rikosrekisterien keskusviranomaiselta on pyydetty jäljennöstä virallisista rikosrekisteritiedoista. Muussa tapauksessa siirron tulisi tapahtua viipymättä ja mahdollisuuksien mukaan 30 päivän kuluessa määräyksen täytäntöönpanosta. Ainoa poikkeus tähän sääntöön on tilanne, jossa täytäntöönpanovaltiossa on tarkoitus soveltaa oikeussuojakeinoja, jolloin sovelletaan 19 artiklassa säädettyjä menettelyjä ja määräaikoja.

⁵⁷ Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

116. Vuoden 1959 yleissopimuksen⁵⁸ 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti täytäntöönpaneva viranomaisella voi vaatia, että esineet, asiakirjat tai tiedot on palautettava täytäntöönpanovaltioon heti kun määräyksen antanut valtio ei enää tarvitse niitä. Näiden lisäksi ei saa asettaa muita ehtoja, jotka koskevat esineiden, asiakirjojen tai tietojen siirtämistä määräyksen antaneeseen valtioon.
117. Kieltäytyminen eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta tai epäonnistuminen sen täytäntöönpanossa on perusteltava. Jos jäsenvaltio ei poikkeuksellisissa olosuhteissa pysty noudattamaan tässä artiklassa säädettyjä määräaikoja, sen on ilmoitettava siitä ja viivästyksen syistä Eurojust-yksikölle. Näiden tietojen tarkoituksena on auttaa Eurojust-yksikköä parantamaan rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä. Vaatimus perustuu eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn puitepäätöksen⁵⁹ 17 artiklaan.

18 artikla – Täytäntöönpanon lykkäämisen perusteet

118. Tässä artiklassa säädetään perusteet, joiden nojalla täytäntöönpanoa voidaan lykätä.
119. Täytäntöönpanoa voidaan lykätä, jos lomake on puutteellisesti täytetty, sen täytäntöönpano voisi haitata vireillä olevaa rikostutkintaa, tai kun kyseisiä esineitä, asiakirjoja tai tietoja käytetään jo muissa menettelyissä, jotka kuuluvat tämän puitepäätöksen soveltamisalaan. Määräyksen antavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle on ilmoitettava täytäntöönpanon lykkäämisen syyt ja lykkäyksen todennäköinen kesto.
120. Heti kun lykkäämisen peruste ei enää ole olemassa, täytäntöönpanevan viranomaisen on viivyttämättä toteutettava tarvittavat toimet eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanemiseksi ja ilmoitettava siitä määräyksen antaneen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

19 artikla – Pakkokeinoja koskevat oikeussuojakeinot

121. Jäsenvaltioiden on säädettävä oikeussuojakeinoista, jotka ovat asianosaisten ja myös vilpittömässä mielessä toimineiden sivullisten saatavilla, jotta voidaan turvata heidän oikeudet etuna tilanteissa, joissa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpano edellyttää pakkokeinoja. Jäsenvaltioiden ei näin ollen tarvitse ottaa käyttöön oikeussuojakeinoja esimerkiksi tilanteissa, joissa esineet, asiakirjat ja tiedot ovat jo täytäntöönpanovaltion oikeusviranomaisen hallussa ja ne tarvitsee vain siirtää määräyksen antaneelle viranomaiselle. Tällaisissa tilanteissa jäsenvaltiot voivat päättää menettelyyn liittyvien henkilöiden oikeuksien suojaamisesta oman lainsäädäntönsä ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti.
122. Tämä artikla perustuu samaan lähestymistapaan kuin jäädyttämispäätöksiä koskeva puitepäätös. Tämän ehdotuksen mukaan oikeussuojakeinot voivat kuitenkin lykätä esineiden, asiakirjojen ja tietojen siirtämistä määräyksen antaneeseen valtioon, kunhan jäljempänä mainittua määräaikaa noudatetaan.

⁵⁸ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 30.

⁵⁹ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

123. Oikeussuojakeino on yleensä käsiteltävä määräyksen antaneen tai sen täytäntöönpanovaltion tuomioistuimessa näiden valtioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Täytäntöönpanovaltiossa ei kuitenkaan voida hakea muutosta eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antamisen aineellisiin perusteisiin. Niihin voidaan hakea muutosta ainoastaan määräyksen antavan valtion tuomioistuimessa nostettavalla kanteella.
124. Määräyksen antaneen valtion on varmistettava, että määräaikoja kanteen nostamiselle sovelletaan tavalla, joka takaa asianosaisille mahdollisuuden tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin. Määräyksen antaneen valtion ja täytäntöönpanovaltion on toteutettava tarvittavat toimet helpottaakseen kanneoikeuden käyttämistä, erityisesti antamalla siitä asianosaisille asianmukaiset tiedot.
125. Kuten edellä todetaan, täytäntöönpanovaltio voi lykätä esineiden, asiakirjojen tai tietojen siirtämistä, kunnes oikeussuojakeinojen soveltamisen lopputulos on tiedossa. Täytäntöönpanovaltion oikeussuojakeinoista huolimatta määräyksen antava viranomais voi vaatia täytäntöönpanovaltiota siirtämään sille esineet, asiakirjat tai tiedot 60 päivän kuluttua eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta. Näin pyritään saattamaan asianmukaiseen tasapainoon tarve välttää oikeudellisen yhteistyön halvautumista esineiden, asiakirjojen tai tietojen siirtämistä koskevan muutoksenhaun vuoksi ja tarve säätää riittävästä oikeussuojakeinoista, jotka ovat asianosaisten saatavilla täytäntöönpanovaltiossa ennen esineiden, asiakirjojen tai tietojen siirtämistä. Jos kuitenkin käy ilmi, että esineiden, asiakirjojen ja tietojen siirtämistä ei oikeussuojakeinojen soveltamisen tuloksen perusteella olisi sallittu, ne on välittömästi palautettava täytäntöönpanovaltioon.

20 artikla – Korvaukset

126. Tässä artiklassa säädetään korvauksista, joita määräyksen antavan valtion on suoritettava täytäntöönpanovaltiolle niiden määrien perusteella, jotka on maksettu vahingonkorvauksina määräyksen antavan valtion vastuun perusteella, paitsi siltä osin kuin vahinko tai sen osa johtuu yksinomaan täytäntöönpanovaltion toiminnasta. Samaa lähestymistapaa noudatetaan jäädyttämispäätöksiä koskevassa puitepäätöksessä.

IV osasto – Sähköisiä viestintäverkkoja koskeva lainkäyttövalta

21 artikla – Toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan tietojärjestelmään tallennettuja sähköisiä tietoja koskeva lainkäyttövalta

127. Kuten 1.12 kohdassa todetaan, tässä artiklassa selvitetään, että täytäntöönpanovaltio voi laillisesti saada todisteiksi sellaisia sähköisiä tietoja, joita se voi laillisesti hankkia omalla alueellaan ja jotka liittyvät sen alueella tarjottuihin palveluihin, vaikka ne olisi talletettu toisen jäsenvaltion alueelle. Jokaisen jäsenvaltion on myös tarkistettava, että sen lainsäädäntö ei estä toista jäsenvaltiota toteuttamasta tällaisia toimia alueelleen talletettujen tietojen suhteen.

V osasto – Loppusäännökset

22 artikla – Puitepäätöksen tehokkuuden valvonta

128. On tärkeää, että komissio voi valvoa tämän puitepäättöksen tehokkuutta, erityisesti jotta voidaan tukea tulevan EU:n tason politiikan kehitystä rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön tehokkuuden parantamiseksi. Tätä silmällä pitäen vaaditaan, että komissiolle on ilmoitettava, jos eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanossa esiintyy toistuvia ongelmia. Vaatimus perustuu eurooppalaista pidätysmääräystä⁶⁰ koskevan puitepäättöksen 17 artiklaan, paitsi että toistuvista ongelmia on ilmoitettava neuvoston sijasta komissiolle, jotta voidaan auttaa sitä valmistelemaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle laadittavaa kertomusta puitepäättöksen täytäntöönpanosta.
129. Artiklassa myös vaaditaan kutakin jäsenvaltiota ilmoittamaan kunkin vuoden maaliskuun 31. päivään mennessä seuraavat tiedot edelliseltä kalenterivuodelta:
- (a) montako eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä sen viranomaiset ovat antaneet kullekin jäsenvaltiolle;
 - (b) montako päivää keskimäärin kului määräyksessä mainittujen esineiden, asiakirjojen tai tietojen saamiseen kustakin jäsenvaltiosta; ja
 - (c) montako sellaista eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä sen viranomaiset antoivat kullekin jäsenvaltiolle, joiden tunnustamisesta kieltäydyttiin, tai joiden täytäntöönpano ei ollut mahdollista, ja yhteenveto perusteluista.
130. Tiedot kerätään määräykset antavassa valtiossa keskitetysti. On järkevää olettaa, että myös määräykset antavan valtion kannalta on tärkeää varmistaa, että muut jäsenvaltiot helpottavat tehokkaasti ja nopeasti sen tutkimusten suorittamista. Mikään ei tietenkään estä jäsenvaltioita keräämästä keskitetysti tietoa siitä, miten tehokkaasti sen omat oikeusviranomaiset panevat täytäntöön muiden jäsenvaltioiden antamat eurooppalaiset todisteiden luovuttamismääräykset.
131. Myös rikosrekisterien keskusviranomaisilta pyydetään vuosittain vastaavat tiedot niiden saamien, rikosrekisteriotteiden jäljennöksiä koskevien määräysten täytäntöönpanosta.

23 artikla – Suhde muihin oikeudellisiin välineisiin

132. Tämän artiklan tarkoituksena on varmistaa, että puitepäättöksellä korvataan nykyiset keskinäistä oikeusapua koskevat määräykset, jotka sisältyvät asiaa koskeviin Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin yleissopimuksiin siltä osin kuin kyseiset määräykset koskevat tämän puitepäättöksen soveltamisalaan kuuluvia esineitä, asiakirjoja tai tietoja. Vastaavalla tavalla toimittiin eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhteydessä, joka korvaa nykyiset määräykset 1. päivästä tammikuuta 2004 alkaen.
133. Lisäksi artiklalla kumotaan Schengenin yleissopimuksen 51 artikla ja vuonna 2000 tehtyyn yleissopimukseen liitetyn vuoden 2001 pöytäkirjan 2 artikla.
134. Puitepäättös ei vaikuta esineiden, asiakirjojen tai tietojen saamista koskeviin jäsenvaltioiden välisiin yhteistyöjärjestelyihin siltä osin kuin tällaiset sopimukset tai

⁶⁰ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

järjestelyt johtavat vaikuttavampaan ja tehokkaampaan yhteistyöhön rikosasioissa. Tällaisiin järjestelyihin voivat kuulua esimerkiksi poliisiviranomaisten välinen yhteistyö niiden hallussa jo olevien esineiden, asiakirjojen ja tietojen sekä sellaisten helposti saatavien julkisten asiakirjojen suhteen, joiden saamiseksi ei tarvitse käyttää pakkokeinoja. Tämän puitepäätöksen tarkoituksena ei ole lisätä esteitä tällaiselle yhteistyölle. Tässä kuitenkin ehdotetaan, että uusista järjestelyistä ja sopimuksista ilmoitettaisiin komissiolle ja neuvostolle.

24 artikla – Siirtymäjärjestelyt

135. Tämän artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että ennen 1 päivää tammikuuta 2005 vastaanotetut keskinäistä oikeusapua koskevat pyynnot pannaan täytäntöön keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevien nykyisten säännösten mukaisesti. Kyseisen päivämäärän jälkeen rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä toteutetaan puitepäätöksen nojalla sen soveltamisalaan kuuluvien esineiden, asiakirjojen tai tietojen osalta.
136. Artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään viiden vuoden siirtymäajasta, jonka kuluessa kaksoisrangaistavuuden vaatimusta voidaan edelleen käyttää täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteena (siltä osin kuin sitä ei ole poistettu 16 artiklalla) niissä jäsenvaltioissa, joissa kotietsintä- ja takavarikointipyynnön täytäntöönpanon ehdoksi on jo nykyisten sääntöjen mukaan asetettu kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen täytyminen. Siirtymäajan kuluessa kyseiset jäsenvaltiot voivat sallia, että oikeusviranomaisen kieltäytyä todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta 16 artiklassa määritellyn kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen nojalla. Samoin kuin ehdotuksen 15 artiklassa säädettyjen kieltäytymisperusteiden osalta, tässä säädetään nimenomaisesti, että päätöksen kieltäytyä tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta voi tehdä ainoastaan täytäntöönpanovaltion tuomari, tutkintatuomari tai syyttäjä. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta kieltäytymistä ei voida perustella kaksoisrangaistavuuden vaatimuksella muutoin kuin tässä artiklassa säädetyllä tavalla.

25 artikla – Täytäntöönpano

137. Tässä artiklassa vaaditaan jäsenvaltioita panemaan puitepäätös täytäntöön ennen 1 päivää tammikuuta 2005, ja toimittamaan samaan päivämäärään mennessä kirjallisina ne säännökset, joilla jäsenvaltioiden tästä puitepäätöksestä aiheutuvat velvoitteet saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Kuusi kuukautta puitepäätöksen täytäntöönpanon jälkeen komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa se arvioi, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet puitepäätöksen noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja esittää tarvittaessa uusia lainsäädäntöehdotuksia.

26 artikla – Voimaantulo

138. Tämän artiklan mukaan puitepäätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Liite

A-lomake – Eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys

139. Kyseessä on lomake, jolla eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys annetaan. Lomake on laadittu erityisesti tätä puitepääöstä varten. Sen laatimisessa on kuitenkin noudatettu samoja periaatteita kuin eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan puitepääöksen⁶¹ ja jäädyttämispäätöksiä koskevan puitepääöksen liitteessä.
140. A-lomakkeessa on seuraavat kohdat: (a) määräyksen antava oikeusviranomainen; (b) perusteet määräyksen antamiselle; (c) tiedot henkilöstä, johon liittyviä esineitä, asiakirjoja tai tietoja vaaditaan; (d) määräyksellä vaadittavat esineet, asiakirjat tai tiedot; (e) muodollisuudet, jotka on täytettävä määräyksen täytäntöönpanoa varten; (f) määräyksen antavassa valtiossa tarjolla olevat oikeussuojakeinot määräystä vastaan; ja (g) loppumääräykset ja allekirjoitus.

B-lomake – Määräys lisätodisteiden saamiseksi

141. Kyseessä on lomake, jolla määräyksen antanut viranomainen voi pyytää lisätodisteita (esineitä, asiakirjoja tai tietoja) aiemman eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täydennykseksi. Alkuperäinen eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys on esitettävä tämän lomakkeen liitteenä.
142. B-lomakkeessa on seuraavat kohdat: (a) alkuperäistä eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä koskevat tiedot; (b) täydentävällä määräyksellä vaadittavat esineet, asiakirjat tai tiedot; (c) muodollisuudet, jotka on täytettävä täydentävän määräyksen täytäntöönpanoa varten; ja (d) loppumääräykset ja allekirjoitus.

⁶¹ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

Ehdotus

NEUVOSTON PUITEPÄÄTÖS

eurooppalaisesta todisteiden luovuttamismääräyksestä esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 31 artiklan ja 34 artiklan 2 kohdan b alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁶²,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁶³,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni on asettanut itselleen tavoitteeksi vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen ylläpitämisen ja kehittämisen. Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien 33 kohdan mukaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen pitäisi olla unionin oikeudellisen yhteistyön peruskivi sekä yksityis- että rikosoikeudellisissa asioissa.
- (2) Neuvosto hyväksyi 29 päivänä marraskuuta 2000 Tampereen päätelmien mukaisesti toimenpideohjelman rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi⁶⁴. Tämä puitepäättös on tarpeen toimenpideohjelman toimenpiteen 5 ja 6 sekä 3 täydentämiseksi. Toimenpide 5 ja 6 koskevat todisteiden hankintaan liittyvien päätösten vastavuoroista tunnustamista ja toimenpiteessä 3 ehdotetaan, että olisi otettava käyttöön vakiolomake aiempien tuomioiden pyytämistä varten ja että kyseinen lomake käännettäisiin unionin eri kielille Schengen-elimissä laaditun mallin mukaisesti.
- (3) Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehty neuvoston puitepäättös⁶⁵ oli ensimmäinen konkreettinen toimenpide vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemisesta rikosoikeuden alalla.
- (4) Omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa 22 päivänä heinäkuuta 2003 tehdystä neuvoston puitepäätöksessä⁶⁶ käsitellään päätösten vastavuoroisen tunnustamisen välittömän

⁶² EUVL C [...], [...], s. [...].

⁶³ EUVL C [...], [...], s. [...].

⁶⁴ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

⁶⁵ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

⁶⁶ EUVL L 196, 2.8.2003, s. 45.

täytäntöönpanon tarpeellisuutta todistusaineiston tuhoamisen, muuntamisen, liikuttamisen, siirtämisen tai luovuttamisen estämiseksi. Tämä on kuitenkin vain osa rikosasioissa tehtävästä todistusaineistoon liittyvästä oikeudellisesta yhteistyöstä, ja varsinainen todisteiden siirto tapahtuu keskinäisen oikeusavun puitteissa.

- (5) Tämän vuoksi on tarpeen parantaa oikeudellista yhteistyötä soveltamalla vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta oikeuden päätökseen ja käyttää eurooppalaista luovuttamismääräystä esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten. Eurooppalaisella todisteiden luovuttamismääräyksellä olisi korvattava Euroopan neuvoston vuonna 1959 tekemän keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen sekä muiden asiaan liittyvien säädösten mukaiset keskinäistä oikeusapua koskevat perinteiset järjestelyt siltä osin kuin nämä järjestelyt kuuluvat tämän puitepäättöksen soveltamisalaan. Todisteiden luovuttamismääräys olisi toimitettava suoraan toimivaltaiselle viranomaiselle täytäntöönpanoa varten.
- (6) Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä olisi käytettävä kaikkien sellaisten esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten, joista se voidaan antaa. Tässä tarkoitetaan kolmansilta osapuolilta saatavia esineitä, asiakirjoja ja tietoja; tilojen etsinnässä, myös epäillyn yksityistilojen etsinnän yhteydessä saatuja todisteita; tietoja sähköisten viestintäverkkojen käytöstä; tietoja kaikkien mahdollisten palvelujen käytöstä, myös rahoitustoimista; rikosoikeudellisia todisteita, lukuun ottamatta henkilön kehosta otettavia todisteita; olemassa olevat tiedot kuulusteluista, todistajanlausunnoista ja muista lausunnoista; ja muut poliisin tai oikeudellisista asiakirjoista, myös rikosrekisteristä, saatavat tiedot sekä tiedot erityisten tutkintatekniikoiden tuloksista.
- (7) Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei pitäisi käyttää todisteiden hankkimiseen seuraavissa muodoissa: epäiltyjen, todistajien tai muiden osapuolten kuulustelut; epäiltyjen, todistajien tai muiden henkilöiden kehosta otettavat todisteet ja DNA-näytteet; reaaliajassa esimerkiksi telekuuntelun tai -valvonnan, peitetutkinnan tai pankkitilien valvonnan avulla hankittavat todisteet; lisätutkimukset, erityisesti esineiden, asiakirjojen tai tietojen kooste tai analyysi.
- (8) Vastavuoroisen tunnustamisen periaate perustuu jäsenvaltioiden väliseen vankkaan luottamukseen. Luottamuksen vahvistamiseksi tässä puitepäättöksessä olisi oltava menettelylliset vähimmäistakeet perusoikeuksien suojaamiseksi. Tästä syystä luovuttamismääräyksen voivat antaa ainoastaan tuomarit, tutkintatuomarit ja syyttäjät ainoastaan silloin, kun tietyt vähimmäisedellytykset täyttyvät. Vähimmäisedellytyksiin olisi kuuluttava tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus. On myös estettävä luovuttamismääräyksen antanutta valtiota kiertämästä omaa lainsäädäntöään sellaisten esineiden, asiakirjojen tai tietojen hankkimiseksi, joita se ei pystyisi hankkimaan vastaavassa tilanteessa omalla alueellaan.
- (9) Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanossa olisi niin ikään noudatettava menettelyllisiä takeita, joihin kuuluu muun muassa oikeus olla todistamatta itseään vastaan ja tilojen etsinnälle asetetut vähimmäisvaatimukset sekä muita täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä mainittuja suojalausekkeita.
- (10) Rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön tehokkuuden varmistamiseksi olisi rajoitettava mahdollisuutta kieltäytyä tunnustamasta tai täytäntöönpanemasta eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä sekä lykkäämästä sen

täytäntöönpanoa. Erityisesti olisi estettävä kieltäytyminen eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta sillä perusteella, että teko, jonka perusteella se on annettu, ei ole rikos täytäntöönpanovaltion lainsäädännön nojalla (kaksoisrangaistavuuden vaatimus ei täyty), sillä tämä on ristiriidassa oikeuden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen kanssa. Eurooppalaiseen todisteiden luovuttamismääräykseen siirtymisen helpottamiseksi olisi kuitenkin tehtävä poikkeus siirtymäkaudeksi niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa voimassa olevien sääntöjen mukaan etsintä- ja takavarikointipyyntö pannaan täytäntöön vain, jos kaksoisrangaistavuuden vaatimus täyttyy.

- (11) Määräajat ovat tarpeen myös sen varmistamiseksi, että yhteistyö esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten koko Euroopan unionin alueelta tapahtuu nopeasti, tehokkaasti ja johdonmukaisesti.
- (12) Kaikilla asianomaisilla osapuolilla, myös vilpittömässä mielessä toimineilla sivullisilla, olisi oltava käytettävissään oikeussuojakeinot sitä vastaan, ettei eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä panna täytäntöön käyttämällä pakkokeinoja. Tällaisilla oikeussuojakeinoilla saa olla todisteiden siirtämistä lykkäävä vaikutus ainakin siihen asti, kun tässä puitepääatöksessä asetettu määräaika on kulunut umpeen.
- (13) On tarpeen täsmentää, että täytäntöönpanovaltio voi saada tietoja, joita se voi laillisesti hankkia omalla alueellaan ja jotka liittyvät sen alueella tarjottuihin palveluihin mutta jotka on talletettu toisen jäsenvaltion alueelle. Tämä ei vaikuta tilanteisiin, joissa on mukana kolmansia maita.
- (14) On luotava menettely tämän puitepääatöksen tehokkuuden arvioimiseksi. Jäsenvaltioiden olisi tätä varten kerättävä ja tallennettava keskustietokantaan vähimmäismäärä tietoja, jotta voitaisiin seurata muiden jäsenvaltioiden kanssa tämän puitepääatöksen perusteella tehtävää yhteistyötä. Jäsenvaltioiden keskusrikosrekisteriviranomaisten olisi myös kerättävä ja tallennettava vastaavat tiedot.
- (15) Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan osalta tällä puitepääatöksellä kehitetään Schengenin säännöstön määräyksiä tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä 17 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY⁶⁷ 1 artiklassa tarkoitetulla alalla. Tässä puitepääatöksessä on noudatettu kyseisessä sopimuksessa asetettuja menettelyjä.
- (16) Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei pidä panna täytäntöön, jos se rikkoo ne bis in idem -periaatetta ne bis in idem -periaatteen soveltamisesta tehdyssä puitepääatöksessä 2003/.../YOS⁶⁸ tarkoitetulla tavalla.
- (17) Koska tavoitetta eli rikosasioissa tehtävään keskinäiseen oikeusapuun perustuvan, esineiden, asiakirjojen tai tietojen saamiseen tähtäävän järjestelmän korvaamista ei voida riittävällä tavalla toteuttaa jäsenvaltioiden yksipuolisin toimin, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla,

⁶⁷ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁶⁸ EUVL L [...], [...], s. [...].

neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa tarkoitetun ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä puitepääöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

- (18) Tämän puitepääöksen täytäntöönpanon yhteydessä käsiteltäviä henkilötietoja on suojeltava yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen periaatteiden mukaisesti sekä sen täydentävän suojelun mukaisesti, jota tämä puitepääös tarjoaa keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen⁶⁹ 23 artiklan mukaisesti.
- (19) Tässä puitepääöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tunnustettuja ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa huomioon otettuja periaatteita,

ON TEHNYT TÄMÄN PUITEPÄÄTÖKSEN:

I OSASTO – EUROOPPALAINEN TODISTEIDEN LUOVUTTAMISMÄÄRÄYS

1 artikla

Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön

1. Eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys on jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antama oikeuden päätös, jonka tarkoituksena on esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkiminen toisesta jäsenvaltiosta 4 artiklassa tarkoitettuja rikosoikeudenkäyntejä varten.
2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepääöksen määräysten mukaisesti.

2 artikla

Määritelmät

Tässä puitepääöksessä tarkoitetaan:

- (a) 'määräyksen antaneella valtiolla' jäsenvaltiota, jossa eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys on annettu.
- (b) 'täytäntöönpanovaltiolla' jäsenvaltiota, jonka alueella esineet, asiakirjat tai tiedot sijaitsevat.

⁶⁹ EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

- (c) 'määräyksen antavalla viranomaisella' tuomaria, tutkintatuomaria tai syyttäjää, jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys.
- (d) 'täytäntöönpanevilla viranomaisella' viranomaista, jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivalta panna täytäntöön eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys.
- (e) 'tietojärjestelmällä' yhtä tai useampaa laitetta tai yhteen kytkettyjen tai toisiinsa yhteydessä olevien laitteiden ryhmää, joka suorittaa automaattista tietojenkäsittelyä ohjelman perusteella, sekä tietoja, joita niissä varastoidaan, käsitellään, haetaan tai välitetään verkkojen toimintaa, käyttöä, suojausta tai huoltoa varten.
- (f) 'sähköisillä tiedoilla' tosiseikkojen, tietojen tai käsitteiden esitystä, joka on laadittu tai muunnettu tietojärjestelmän käsiteltäväksi soveltuvaan muotoon, esimerkiksi sellaisen ohjelman muotoon, jonka avulla tietojärjestelmä saadaan toteuttamaan jokin tehtävä.
- (g) 'sähköisen viestinnän verkolla' siirtojärjestelmiä ja soveltuvin osin myös kytkentä- ja reitityslaitteita sekä muita välineitä, joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät (piiri- ja pakettikytkentäiset, myös Internet) ja matkaviestinnän maanpäälliset verkot, sähköverkkojärjestelmät siltä osin kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiolähetysiin käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä muotoista informaatiota niissä siirretään.
- (h) 'rikoksella' rikosta tai tekoa, joka on luovuttamismääräyksen antaneen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistava ja hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluva järjestysrikkomus, edellyttäen että asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

3 artikla

Soveltamisalaan kuuluvat esineet, asiakirjat ja tiedot

1. Eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys voidaan antaa minkä tahansa sellaisen esineen, asiakirjan tai tiedon hankkimiseksi, jota voidaan käyttää 4 artiklassa tarkoitetussa menettelyssä.
2. Eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei saa antaa seuraavien menettelyjen aloittamiseksi:
 - (a) todisteiden hankkiminen kuulustelemalla epäiltyjä tai todistajia tai kuulemalla asiantuntijoita tai muita osapuolia;
 - (b) todisteiden ottaminen henkilön kehosta, DNA-näytteet mukaan luettuina;
 - (c) todisteiden hankkiminen reaaliajassa, esimerkiksi telekuuntelun tai -valvonnan, peitetutkinnan tai pankkitilien valvonnan avulla; ja
 - (d) todisteiden hankkiminen pyytämällä lisätutkimuksia, erityisesti olemassa olevien esineiden, asiakirjojen tai tietojen keräämistä tai analysoimista.

3. Eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys voidaan antaa sellaisten 2 kohdassa tarkoitettujen olemassa olevien todisteiden hankkimiseksi, jotka on kerätty ennen määräyksen antamista.

4 artikla

Menettelyt, joita varten eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys voidaan antaa

Eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys voidaan antaa seuraavia menettelyjä varten:

- (a) rikosoikeudenkäynti;
- (b) hallintoviranomaisten vireille panemat menettelyt, jotka koskevat määräyksen antavan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistavia järjestysrikkomuksia, jos asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi; ja
- (c) edellä a ja b alakohdissa tarkoitettut menettelyt, jotka liittyvät sellaisiin rikoksiin, joiden osalta vastuuseen voidaan saattaa jokin määräyksen antaneen valtion oikeushenkilö.

5 artikla

Eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisältö ja muoto

1. Eurooppalaisessa todisteiden luovuttamismääräyksessä on annettava liitteenä olevassa A-lomakkeessa esitetyt tiedot. Määräys on allekirjoitettava, ja määräyksen antavan viranomaisen on varmennettava tiedot oikeiksi.
2. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antavan valtion on käännettävä se täytäntöönpanovaltion viralliselle kielelle tai jollekin niistä.

Jäsenvaltio voi tätä puitepääöstä tehtäessä tai myöhemmin ilmoittaa neuvoston pääsihteeristöön talletettavassa ilmoituksessa, että se hyväksyy käännöksen yhdellä tai useammalla muulla Euroopan yhteisöjen toimielinten virallisella kielellä.

II OSASTO – MÄÄRÄYKSEN ANTAVAA VALTIOTA KOSKEVAT MENETTELYT JA TAKEET

6 artikla

Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antamisedellytykset

Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys annetaan vain kun määräyksen antava viranomainen on varma siitä, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

- (a) vaadittujen esineiden, asiakirjojen tai tietojen hankkiminen on välttämätöntä ja oikeassa suhteessa 4 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen tavoitteisiin nähden.
- (b) kyseiset esineet, asiakirjat tai tiedot olisi vastaavassa tilanteessa mahdollista hankkia määräyksen antavan valtion lainsäädännön mukaan, jos ne olisivat saatavilla

kyseisen valtion alueella, joskin tällöin saatettaisiin käyttää erilaisia menettelyllisiä toimenpiteitä.

- (c) kyseiset esineet, asiakirjat ja tiedot todennäköisesti hyväksytään tutkittavaksi siinä menettelyssä, jota varten niitä vaaditaan.

7 artikla

Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen toimittaminen

1. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antava viranomainen toimittaa määräyksen suoraan toimivaltaiselle viranomaiselle täytäntöönpanoa varten millä tahansa tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste, ja siten, että täytäntöönpanovaltio voi todeta määräyksen aitouden.
2. Jos toimivaltainen viranomainen ei ole tiedossa, määräyksen antava viranomainen tekee tarvittavat tiedustelut, muun muassa Euroopan oikeudellisen verkoston yhteyspisteiden avulla, saadakseen täytäntöönpanovaltiosta tarvittavat tiedot.
3. Kun sillä täytäntöönpanovaltion viranomaisella, joka vastaanottaa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen, ei ole toimivaltaa tunnustaa määräystä ja toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä sen täytäntöönpanemiseksi, se toimittaa viran puolesta eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen toimivaltaiselle viranomaiselle täytäntöönpanoa varten ja ilmoittaa tästä määräyksen antaneelle viranomaiselle.

8 artikla

Rikosrekisterien keskusviranomainen

1. Kukin jäsenvaltio nimeää neuvoston pääsihteeristöön talletettavassa ilmoituksessa rikosrekisterien keskusviranomaisen, jolta on mahdollista saada eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen avulla jäljennös luonnollisia tai oikeushenkilöitä koskevasta kyseisen jäsenvaltion virallisesta rikosrekisteriotteesta ja siitä johtuvista toimenpiteistä.
2. Kukin jäsenvaltio varmistaa, että sen rikosrekisterien keskusviranomaisella on pääsy 1 kohdan noudattamiseksi tarvittaviin tietoihin.

9 artikla

Määräys lisätodisteiden saamiseksi

1. Kun määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen vaatii esineitä, asiakirjoja tai tietoja aiemmin samaa menettelyä varten annetun eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen lisäksi, ja kun alkuperäisen määräyksen tiedot ovat edelleen asianmukaiset, sen ei ole tarpeen antaa uutta eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä. Viranomainen antaa tällöin lisätodisteiden saamiseksi määräyksen, jossa on liitteenä olevassa B-lomakkeessa esitetyt tiedot.
2. Täytäntöönpanovaltion on täytettävä 1 kohdan mukainen lisätodisteiden toimittamista koskeva määräys samalla tavoin kuin alkuperäinen eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys.

3. Kun eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antanut toimivaltainen viranomainen osallistuu voimassa olevien määräysten mukaisesti määräyksen täytäntöönpanoon täytäntöönpanovaltiossa, se voi esittää määräyksen lisätodisteiden saamiseksi suoraan täytäntöönpanovaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kyseisessä valtiossa oleskellessaan.

10 artikla

Henkilötietojen käyttöä koskevat ehdot

1. Tämän puitepäättöksen nojalla saatuja henkilötietoja voidaan käyttää määräyksen antaneessa valtiossa
 - (a) niissä menettelyissä, joihin eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä sovelletaan;
 - (b) muissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä, jotka liittyvät suoraan a alakohdassa tarkoitettuihin menettelyihin;
 - (c) yleistä turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi.

Muihin kuin 1 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin tämän puitepäättöksen nojalla saatuja henkilötietoja voidaan käyttää vain täytäntöönpanovaltion etukäteen antamalla luvalla, paitsi jos määräyksen antaneella valtiolla on asianomaisen henkilön lupa.

2. Tämän puitepäättöksen nojalla saadut henkilötiedot on pidettävä luottamuksellisina paitsi jos ne on tarpeen paljastaa 1 kohdassa mainittuja tarkoituksia varten tai muista kansallisessa lainsäädännössä määritellyistä syistä.
3. Täytäntöönpanovaltio voi yksittäistapauksessa vaatia sitä jäsenvaltiota, jolle henkilötiedot on toimitettu, antamaan tietoja niiden käyttötarkoituksesta.
4. Tätä artiklaa ei sovelleta henkilötietoihin, jotka jäsenvaltio on hankkinut tätä puitepäättöstä sovellettaessa ja jotka ovat peräisin kyseisestä jäsenvaltiosta.

III OSASTO – TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTIOTA KOSKEVAT MENETTELYT JA TAKEET

11 artikla

Tunnustaminen ja täytäntöönpano

Ellei tässä puitepäättöksessä toisin säädetä, täytäntöönpaneva viranomainen tunnustaa sille 7 artiklan mukaisesti toimitetun eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen ilman muita muodollisuuksia ja toteuttaa viipymättä tarvittavat toimenpiteet sen täytäntöönpanemiseksi samalla tavalla kuin täytäntöönpanovaltion viranomainen hankkisi kyseiset esineet, asiakirjat tai tiedot.

12 artikla
Täytäntöönpanoa koskevat takeet

1. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys pannaan täytäntöön seuraavien vähimmäisedellytysten mukaisesti:
 - (a) täytäntöönpaneva viranomainen käyttää esineiden, asiakirjojen tai tietojen saamiseksi mahdollisimman lieviä keinoja;
 - (b) luonnollista henkilöä ei saa vaatia toimittamaan esineitä, asiakirjoja tai tietoja, jotka voivat todistaa häntä itseään vastaan; ja
 - (c) määräyksen antavalle viranomaiselle on ilmoitettava välittömästi, jos täytäntöönpaneva viranomainen toteaa, että määräys on pantu täytäntöön täytäntöönpanovaltion lainsäädännön vastaisesti.
2. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että silloin kun esineiden, asiakirjojen tai tietojen saamiseksi on tarpeen suorittaa kotietsintä ja takavarikko, noudatetaan seuraavia vähimmäistakeita:
 - (a) yksityistiloissa suoritettavaa etsintää ei aloiteta yöllä, paitsi jos tämä on poikkeuksellisesti tarpeen tapaukseen liittyvien erityisten olosuhteiden vuoksi;
 - (b) henkilöllä, jonka tiloissa etsintä on suoritettu, on oltava oikeus saada kirjallinen ilmoitus etsinnän suorittamisesta. Ilmoituksessa on selvitettävä ainakin etsinnän syy ja takavarikoidut esineet, asiakirjat tai tiedot sekä käytettävissä olevat oikeussuojakeinot; ja
 - (c) jos henkilö, jonka tiloissa etsintä suoritetaan, ei ole paikalla, b alakohdassa tarkoitettu ilmoitus etsinnän suorittamisesta on toimitettava kyseiselle henkilölle jättämällä ilmoitus kyseisiin tiloihin tai muulla sopivalla tavalla.

13 artikla
Muodollisuudet täytäntöönpanovaltiossa

Määräyksen antava viranomainen voi vaatia, että täytäntöönpaneva viranomainen:

- (a) käyttää määräyksen täytäntöönpanemiseksi pakkokeinoja silloin kun määräyksen antavan viranomaisen mielestä on olemassa huomattava riski, että vaadittuja esineitä, asiakirjoja tai tietoja väärennetään tai että ne siirretään muualle tai tuhoetaan;
- (b) pitää tiedon siitä, että tutkinta on käynnissä, ja tutkinnan aiheen salassa, paitsi siinä määrin kuin tästä on tarpeen poiketa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanoa varten;
- (c) sallii määräyksen antavan valtion toimivaltaisen viranomaisen tai sen nimeämän asianomaisen tahon olla läsnä määräyksen täytäntöönpanon aikana ja antaa sille oikeuden tutustua kaikkiin määräyksen täytäntöönpanon tuloksena saatuihin esineisiin, asiakirjoihin tai tietoihin samoin edellytyksin kuin täytäntöönpaneva viranomainen;

- (d) pitää kirjaa henkilöistä, jotka ovat käsitelleet todisteita määräyksen täytäntöönpanosta siihen asti kun todisteet toimitetaan määräyksen antaneelle valtiolle; tai
- (e) noudattaa eräitä muita, määräyksen antavan viranomaisen erikseen osoittamia muodollisuuksia ja menettelyjä, paitsi jos nämä muodollisuudet ja menettelyt ovat täytäntöönpanovaltion lainsäädännön peruseriaatteiden vastaisia.

14 artikla
Ilmoitusvelvollisuus

Jos täytäntöönpaneva viranomainen havaitsee eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä, että saattaa olla tarpeen toteuttaa tutkimuksia, joita ei ennalta osattu ottaa huomioon, sen on välittömästi ilmoitettava tästä määräyksen antaneelle viranomaiselle, jotta tämä voi toteuttaa tarvittavat toimet.

15 artikla
Perusteet kieltäytyä määräyksen tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta

1. Täytäntöönpanovaltion tuomarin, tutkintatuomarin tai syyttäjän on vastustettava eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamista tai täytäntöönpanoa, jos se loukkaisi *ne bis in idem* -periaatetta *ne bis in idem* -periaatteen soveltamisesta tehdyssä puitepäätöksessä 2003/.../YOS⁷⁰ tarkoitetulla tavalla.
2. Täytäntöönpanovaltion tuomari, tutkintatuomari tai syyttäjä voi vastustaa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamista tai täytäntöönpanoa myös siinä tapauksessa, että:
 - (a) sen täytäntöönpano loukkaisi *ne bis in idem* -periaatetta kolmannessa valtiossa käytävän menettelyn vuoksi; tai
 - (b) täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä säädetään koskemattomuudesta tai erioikeudesta, jonka vuoksi eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä ei voida panna täytäntöön.

16 artikla
Kaksoisrangaistavuus

1. Kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen täyttymistä ei vaadita edellytykseksi eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamiselle tai täytäntöönpanolle, jos vähintään toinen seuraavista ehdoista täyttyy:
 - (a) luovuttamismääräyksen täytäntöönpanemiseksi ei ole tarpeen toteuttaa etsintää yksityisissä tiloissa; tai
 - (b) asianomainen rikos mainitaan 2 kohdassa.

⁷⁰ EUVL L [...], [...], s. [...].

2. Seuraavien rikosten yhteydessä, sellaisina kuin ne määritellään todisteiden luovuttamismääräyksen antavan valtion lainsäädännössä, ei missään olosuhteissa vaadita kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen täyttymistä:
- rikollisjärjestöön osallistuminen,
 - terrorismi,
 - ihmiskauppa,
 - lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ja lapsipornografia,
 - huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laiton kauppa,
 - aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laiton kauppa,
 - lahjonta,
 - petos, mukaan lukien Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1995 tehdystä yleissopimuksessa tarkoitettu Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuva petos,
 - rikoksesta saatavan hyödyn pesu,
 - rahan, mukaan lukien euron, väärentäminen,
 - tietoverkkorikollisuus,
 - ympäristörikollisuus, mukaan lukien uhanalaisten eläinlajien laiton kauppa ja uhanalaisten kasvilajien ja -lajikkeiden laiton kauppa,
 - laittomassa maahantulossa ja maassa oleskelussa avustaminen,
 - tahallinen henkirikos, törkeä vammantuottamus,
 - ihmisen elinten ja kudosten laiton kauppa,
 - ihmisryöstö, vapaudenriisto ja panttivangiksi ottaminen,
 - rasismi ja muukalaisviha,
 - järjestäytynyt tai aseellinen ryöstö,
 - kulttuuriomaisuuden, mukaan lukien antiikki- ja taide-esineiden laiton kauppa,
 - petollinen menettely,
 - kiristysrikokset,
 - tuotteiden laiton väärentäminen ja jäljentäminen,
 - hallinnollisten asiakirjojen väärentäminen ja kaupankäynti väärennöksillä,
 - maksuvälineväärennykset,

- hormonivalmisteiden ja muiden kasvua edistävien aineiden laitton kauppa,
 - ydin- ja radioaktiivisten aineiden laitton kauppa,
 - varastettujen ajoneuvojen kauppa,
 - raiskaus,
 - murhapoltto,
 - kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomiovaltaan kuuluvat rikokset,
 - ilma-aluksen tai aluksen kaappaus,
 - tuhotyö,
 - tieliikenne rikkomukset, mukaan lukien ajo- ja lepoaikoja sekä vaarallisia aineita koskevien säännösten rikkominen,
 - tavaroiden salakuljetus,
 - teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaaminen,
 - henkilöihin kohdistuva uhkailu ja väkivallanteot, mukaan lukien väkivaltaisudet urheilutapahtumien aikana,
 - vahingonteko,
 - varkaus,
 - teot, jotka määräyksen antanut valtio on säätänyt rikoksiksi ja jotka kuuluvat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston nojalla hyväksytyistä välineistä johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanon piiriin.
3. Jos mikään 1 kohdassa säädetyistä edellytyksistä ei täyty, eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamisen tai täytäntöönpanon edellytykseksi voidaan asettaa kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen täittyminen vain siinä määrin kuin 24 artiklan 2 ja 3 kohdan siirtymäsäännöksissä säädetään.

17 artikla

Määräyksen tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa sekä todisteiden siirtämisessä noudatettavat määräajat

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tässä artiklassa tarkoitettuja määräaikoja noudatetaan. Silloin kun määräyksen antanut viranomainen on ilmoittanut eurooppalaisessa todisteiden luovuttamismääräyksessä, että menettelyyn liittyvien määräaikojen tai muiden erityisen kiireellisten syiden vuoksi on tarpeen noudattaa tiukempaa määräaikaa, täytäntöönpanevan viranomaisen on otettava tämä vaatimus mahdollisimman hyvin huomioon.

2. Päätös kieltäytyä määräyksen tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta on tehtävä ja siitä on ilmoitettava mahdollisimman pian määräyksen antavan valtion asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 10 päivää sen jälkeen kun toimivaltainen täytäntöönpaneva viranomainen on vastaanottanut eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen.
3. Ellei ole olemassa 18 artiklan mukaista perustetta täytäntöönpanon lykkäämiselle, täytäntöönpanevan viranomaisen on pantava eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys täytäntöön:
 - (a) välittömästi, silloin kun määräyksen antaneen viranomaisen vaatimat esineet, asiakirjat tai tiedot ovat jo täytäntöönpanevan viranomaisen hallussa tai kun määräys koskee virallisen rikosrekisteriotteen jäljennöksen saamista rikosrekisterien keskusviranomaiselta;tai muussa tapauksessa
 - (b) viipymättä ja aina kun mahdollista 60 päivän kuluessa siitä kun täytäntöönpaneva viranomainen on vastaanottanut määräyksen.
4. Ellei ole tarkoitus soveltaa oikeussuojakeinoja 19 artiklan mukaisesti, täytäntöönpanovaltion on siirrettävä eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen nojalla saadut esineet, asiakirjat tai tiedot määräyksen antaneeseen valtioon:
 - (a) välittömästi, silloin kun määräyksen antaneen viranomaisen vaatimat esineet, asiakirjat tai tiedot ovat jo täytäntöönpanevan viranomaisen hallussa tai kun määräys koskee virallisen rikosrekisteriotteen jäljennöksen saamista rikosrekisterien keskusviranomaiselta;tai, muussa tapauksessa,
 - (b) viipymättä ja aina kun mahdollista 30 päivän kuluessa määräyksen täytäntöönpanosta.
5. Täytäntöönpaneva viranomainen voi vaatia, että esineet, asiakirjat tai tiedot on palautettava täytäntöönpanovaltioon heti kun määräyksen antanut valtio ei enää tarvitse niitä.
6. Esineiden, asiakirjojen tai tietojen siirtämiseksi ei saa asettaa muita ehtoja 4 ja 5 kohdan säännösten lisäksi.
7. Kieltäytyminen eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta tai epäonnistuminen tai viivytys sen täytäntöönpanossa ja esineiden, asiakirjojen tai tietojen siirtämisessä on perusteltava.
8. Jos eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä on käytännössä mahdoton panna täytäntöön siksi, että esineet, asiakirjat tai tiedot ovat kadonneet tai ne on tuhottu tai että niitä ei löydy määräyksessä ilmoitetusta paikasta tai että niiden sijaintia ei ole ilmoitettu riittävän täsmällisesti edes määräyksen antaneen valtion kuulemisen jälkeen, asiasta on ilmoitettava viipymättä määräyksen antaneen valtion asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

9. Jos jäsenvaltio ei poikkeuksellisissa olosuhteissa pysty noudattamaan tässä artiklassa säädettyjä määräaikoja, sen on ilmoitettava siitä ja viivästyksen syistä Eurojust-yksikölle.

18 artikla

Täytäntöönpanon lykkäämisen perusteet

1. Täytäntöönpaneva viranomainen voi lykätä eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanoa, kun:
 - (a) liitteenä esitetty lomake on täytetty puutteellisesti;
 - (b) määräyksen täytäntöönpano saattaisi haitata vireillä olevaa rikostutkintaa, siihen saakka kunnes se katsoo täytäntöönpanon olevan järkevää; tai
 - (c) esineet, asiakirjat tai tiedot ovat jo käytössä muissa 4 artiklan soveltamisalaan kuuluvissa menettelyissä, siihen saakka kun todisteita ei enää tarvita kyseiseen tarkoitukseen.
2. Edellä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa täytäntöönpaneva viranomainen voi:
 - (a) lykätä täytäntöönpanoa, kunnes lomake on täydennetty tai korjattu, tai
 - (b) vapauttaa määräyksen antaneen viranomaisen tästä vaatimuksesta, jos se katsoo, että annetut tiedot ovat riittävät, jotta määräys voidaan panna täytäntöön oikeudenmukaisesti ja laillisesti.
3. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antaneen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle on ilmoitettava viipymättä määräyksen täytäntöönpanon lykkäämisestä sekä lykkäämisen perusteista ja jos mahdollista, lykkäämisen oletettu kesto, tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste.
4. Kun perustetta lykkäämiselle ei enää ole, täytäntöönpanevan viranomaisen on toteutettava viipymättä tarpeelliset toimenpiteet eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanemiseksi ja ilmoitettava siitä määräyksen antaneen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste.

19 artikla

Pakkokeinoja koskevat oikeussuojakeinot

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että kaikilla asianosaisilla, vilpittömässä mielessä toimineet sivulliset mukaan luettuina, on oikeutettujen etujensa suojelemiseksi käytettävissään oikeussuojakeinot 11 artiklan mukaisesti pakkokeinoja käyttäen täytäntöön pantavaa eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä vastaan.
2. Kanne nostetaan määräyksen antaneen tai täytäntöönpanovaltion tuomioistuimessa näiden valtioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antamisen aineellisiin perusteisiin, 6 artiklassa mainittujen

kriteerien täyttyminen mukaan luettuna, voidaan kuitenkin hakea muutosta ainoastaan määräyksen antaneen valtion tuomioistuimessa nostettavalla kanteella.

3. Määräyksen antaneen valtion on varmistettava, että määräaikoja 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun kanteen nostamiseksi sovelletaan tavalla, joka takaa asianosaisille mahdollisuuden tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin.
4. Jos kanne nostetaan täytäntöönpanovaltiossa, määräyksen antaneen valtion oikeusviranomaiselle on ilmoitettava tästä ja kanteen perusteista, jotta se voi toimittaa tarpeellisiksi katsomansa vastaväitteet. Sille ilmoitetaan muutoksenhaun tulos.
5. Määräyksen antaneen valtion ja täytäntöönpanovaltion on toteutettava tarvittavat toimet helpottaakseen 1 kohdassa mainitun kanneoikeuden käyttämistä, erityisesti toimittamalla asianmukaiset tiedot asianosaisille.
6. Täytäntöönpanovaltio voi lykätä esineiden, asiakirjojen tai tietojen siirtämistä, kunnes oikeussuojakeinojen soveltamisen lopputulos on tiedossa. Täytäntöönpanovaltion oikeussuojakeinoista huolimatta määräyksen antava viranomainen voi vaatia täytäntöönpanovaltiota siirtämään sille esineet, asiakirjat ja tiedot 60 päivän kuluttua eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta. Jos käy ilmi, että esineiden, asiakirjojen ja tietojen siirtämistä ei oikeussuojakeinojen tuloksen perusteella olisi sallittu, ne on välittömästi palautettava täytäntöönpanovaltioon.

20 artikla *Korvaukset*

1. Rajoittamatta 19 artiklan 2 kohdan säännöksiä, joiden mukaan täytäntöönpanovaltio on lainsäädäntönsä mukaisesti vastuussa vahingoista, joita 19 artiklassa tarkoitetuille asianosaisille aiheutuu sille 7 artiklan nojalla toimitetun eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanon vuoksi, määräyksen antavan valtion on suoritettava täytäntöönpanovaltiolle korvauksena määrät, jotka kyseisille asianosaisille on maksettu vahingonkorvauksena edellä tarkoitetun vastuun perusteella, paitsi jos ja siltä osin kuin vahinko tai sen osa johtuu yksinomaan täytäntöönpanovaltion toiminnasta.
2. Mitä edellä 1 kohdassa säädetään, ei vaikuta luonnollisten tai oikeushenkilöiden vahingonkorvausvaatimuksia koskevaan jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön.

IV OSASTO – SÄHKÖISIÄ VIESTINTÄVERKKOJA KOSKEVA LAINKÄYTTÖVALTA

21 artikla

Toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan tietojärjestelmään tallennettuja sähköisiä tietoja koskeva lainkäyttövalta

1. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että se voi panna eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöön ilman muita muodollisuuksia silloin kun:

- (a) vaadittuja sähköisiä tietoja säilytetään toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevassa tietojärjestelmässä, mutta ne ovat täytäntöönpanovaltion alueella toimivan luonnollisen tai oikeushenkilön laillisesti käytettävissä sähköisen viestintäverkon välityksellä; ja
 - (b) sähköiset tiedot liittyvät palveluun, jota kyseinen luonnollinen tai oikeushenkilö tarjoaa täytäntöönpanovaltion alueella saman valtion alueella toimivalle luonnolliselle tai oikeushenkilölle.
2. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet myös sen varmistamiseksi, että sen kansallinen laki sallii toisen jäsenvaltion toimia sen alueella säilytettävien sähköisten tietojen suhteen 1 kohdan mukaisesti.

V OSASTO – LOPPUSÄÄNNÖKSET

22 artikla

Puitepäättöksen tehokkuuden valvonta

1. Jäsenvaltion, jolle on toistuvasti aiheutunut ongelmia eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta toisessa jäsenvaltiossa, on ilmoitettava siitä komissiolle auttaakseen sitä arvioimaan tämän puitepäättöksen täytäntöönpanoa jäsenvaltioiden tasolla.
2. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että se voi toimittaa kunkin vuoden 31 päivään maaliskuuta mennessä seuraavat edeltävää kalenterivuotta koskevat tiedot:
- (a) montako eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä sen viranomaiset ovat antaneet kullekin jäsenvaltiolle;
 - (b) montako päivää keskimäärin määräyksessä mainittujen esineiden, asiakirjojen ja tietojen saaminen kustakin jäsenvaltiosta kesti; ja
 - (c) montako sellaista eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä sen viranomaiset antoivat kullekin jäsenvaltiolle, joiden tunnustamisesta kieltäydyttiin, tai joiden täytäntöönpano ei ollut mahdollista, ja yhteenveto perusteluista.
3. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sen rikosrekisterien keskusviranomainen voi toimittaa kunkin vuoden 31 päivään maaliskuuta mennessä sille toimitetuista eurooppalaisista todisteiden luovuttamismääräyksistä seuraavat edeltävää kalenterivuotta koskevat tiedot:
- (a) montako eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä se on saanut kultakin jäsenvaltiolta;
 - (b) montako päivää keskimäärin eurooppalaiseen todisteiden luovuttamismääräykseen vastaaminen kesti;

- (c) monessako tapauksessa kieltäydyttiin eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta ja yhteenveto kieltäytymisen tai vastaamatta jättämisen syistä;
 - (d) niiden eurooppalaisten todisteiden luovuttamismääräysten lukumäärä, joihin ei vastattu 10 päivän kuluessa, ja yhteenveto tähän johtaneista syistä.
4. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut tiedot komission kirjallisen pyynnön perusteella.

23 artikla
Suhde muihin oikeudellisiin välineisiin

1. Rajoittamatta seuraavien sopimusten soveltamista jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisissä suhteissa tämä puitepäättös korvaa 1 päivästä tammikuuta 2005 alkaen seuraavien oikeudellisten välineiden määräykset jäsenvaltioiden keskinäisissä suhteissa siltä osin kuin nämä määräykset koskevat tämän puitepäättöksen soveltamisalaan kuuluviin todisteisiin liittyviä keskinäisiä oikeusapupyynnöjä:
- (a) Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehty eurooppalainen yleissopimus⁷¹ ja sen 17 päivänä maaliskuuta 1978⁷² ja 8 päivänä marraskuuta 2001⁷³ tehdyt lisäpöytäkirjat.
 - (b) Rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja rikoksen tuottaman hyödyn menetetyksi tuomitsemisesta 8 päivänä marraskuuta 1990 tehty eurooppalainen yleissopimus⁷⁴.
 - (c) Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehty yleissopimus (jäljempänä 'Schengenin yleissopimus').
 - (d) Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty yleissopimus⁷⁵ ja sen 16 päivänä lokakuuta 2001 tehty pöytäkirja⁷⁶.
2. Kumotaan seuraavat määräykset:
- (a) Schengenin yleissopimuksen 51 artikla.
 - (b) Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehtyyn yleissopimukseen 16 päivänä lokakuuta 2001 liitetyn pöytäkirjan 2 artikla.
3. Jäsenvaltiot voivat jatkaa tämän puitepäättöksen tekohetkellä voimassa olevien kahdenvälisten tai monenkeskisten sopimusten tai järjestelyjen soveltamista sikäli

⁷¹ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 30.

⁷² Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 99.

⁷³ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 182.

⁷⁴ Euroopan neuvosto, Euroopan sopimussarja nro 141.

⁷⁵ EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1.

⁷⁶ EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

kuin niiden avulla voidaan syventää tai laajentaa puitepäättöksen tavoitteita ja sikäli kuin ne entisestään yksinkertaistavat tai muuten helpottavat menettelyjä tämän puitepäättöksen soveltamisalaan kuuluvien todisteiden saamiseksi.

4. Jäsenvaltiot voivat tehdä tämän puitepäättöksen voimaantulon jälkeen kahdenvälisiä tai monenkeskisiä sopimuksia tai järjestelyjä sikäli kuin niiden avulla voidaan syventää tai laajentaa puitepäättöksen tavoitteita ja sikäli kuin ne entisestään yksinkertaistavat tai muuten helpottavat menettelyjä tämän puitepäättöksen soveltamisalaan kuuluvien todisteiden saamiseksi.
5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettut sopimukset tai järjestelyt eivät missään tapauksessa voi vaikuttaa suhteisiin niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka eivät ole niiden osapuolia.
6. Jäsenvaltiot ilmoittavat neuvostolle ja komissiolle kolmen kuukauden kuluessa tämän puitepäättöksen voimaantulosta niistä 3 kohdassa tarkoitetuista voimassaolevista sopimuksista tai järjestelyistä, joiden soveltamista ne haluavat jatkaa.
7. Jäsenvaltiot ilmoittavat neuvostolle ja komissiolle myös kaikista 4 kohdassa tarkoitetuista uusista sopimuksista tai järjestelyistä kolmen kuukauden kuluessa niiden allekirjoittamisesta.
8. Silloin kun 1 kohdassa tarkoitettuja yleissopimuksia tai sopimuksia sovelletaan sellaisiin jäsenvaltioiden alueisiin tai sellaisiin alueisiin, joiden ulkosuhteista jäsenvaltio on vastuussa ja joihin tätä puitepäättöstä ei sovelleta, kyseisten alueiden ja muiden jäsenvaltioiden välisissä suhteissa sovelletaan edelleen kyseisiä välineitä.

24 artikla *Siirtymäjärjestelyt*

1. Ennen 1 päivää tammikuuta 2005 vastaanotetut keskinäistä oikeusapua koskevat pyynnöt pannaan täytäntöön keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevien nykyisten välineiden mukaisesti. Kyseisen päivämäärän jälkeen vastaanotetut pyynnöt, jotka koskevat tämän puitepäättöksen soveltamisalaan kuuluvien todisteiden toimittamista, pannaan täytäntöön jäsenvaltioiden tämän puitepäättöksen nojalla hyväksymien sääntöjen mukaisesti.
2. Ne jäsenvaltiot, jotka ovat keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevien nykyisten sääntöjen mukaan panneet etsintä- ja takavarikointipyynnöt täytäntöön vain, jos kaksoisrangaistavuuden vaatimus täyttyy, voivat, jos mikään 16 artiklan 1 kohdan edellytyksistä ei täyty ja enintään viisi vuotta tämän puitepäättöksen voimaantulon jälkeen sallia, että tuomari, tutkintatuomari tai syyttäjä vastustaa eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen tunnustamista tai täytäntöönpanoa sillä perusteella, että tekoa, jonka perusteella määräys on annettu, ei ole säädetty rangaistavaksi täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä, riippumatta siitä mitkä ovat teon tunnusmerkit tai miten se on kuvattu.
3. Kun rikos liittyy vero-, tulli- ja valuutta-asioihin, tunnustamista tai täytäntöönpanoa ei voida vastustaa 2 kohdan mukaisesti sillä perusteella, että täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä ei säädetä vastaavasta verosta tai maksusta tai että siinä ei ole

samanlaista vero-, tulli- tai valuuttasäännöstä kuin määräyksen antaneen valtion lainsäädännössä.

25 artikla
Voimaantulo

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tämän puitepäättöksen säännösten noudattamiseksi ennen 1 päivää tammikuuta 2005.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava samaan päivämäärään mennessä neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle kirjallisina ne säännökset, joilla jäsenvaltioiden tästä puitepäättöksestä aiheutuvat velvoitteet saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.
3. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle 30 päivään kesäkuuta 2005 mennessä kertomuksen, jossa se arvioi, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet puitepäättöksen noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja esittää tarvittaessa uusia lainsäädäntöehdotuksia.
4. Neuvoston pääsihteeristö antaa 5 ja 8 artiklan mukaisesti annetut ilmoitukset tiedoksi jäsenvaltioille, komissiolle ja Eurojust-yksikölle.

26 artikla
Voimaantulo

Tämä puitepäättös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä [...] päivänä [...]kuuta [...].

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[...]

Liite

A-LOMAKE

EUROOPPALAINEN TODISTEIDEN LUOVUTTAMISMÄÄRÄYS⁷⁷

Tämä on toimivaltaisen oikeusviranomaisen antama määräys. Vaadin hankittavaksi ja siirrettäväksi jäljempänä mainitut esineet, asiakirjat ja tiedot.

Olen varmistanut, että:

- (i) tällä määräyksellä vaadittujen esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkiminen on välttämätöntä ja oikeassa suhteessa jäljempänä tarkoitetun menettelyn tavoitteisiin nähden;
- (ii) kyseiset esineet, asiakirjat ja tiedot olisi vastaavassa tilanteessa mahdollista hankkia määräyksen antavan valtion lainsäädännön mukaan, jos ne olisivat saatavilla kyseisen valtion alueella, joskin tällöin saatettaisiin käyttää erilaisia menettelyjä; ja
- (iii) kyseiset esineet, asiakirjat ja tiedot todennäköisesti hyväksytään tutkittavaksi siinä menettelyssä, jota varten niitä vaaditaan.

⁷⁷ Määräys on laadittava jollakin täytäntöönpanovaltion virallisella kielellä tai jollakin kyseisen valtion hyväksymällä kielellä tai se on käännettävä tällaiselle kielelle.

(A) MÄÄRÄYKSEN ANTAVA OIKEUSVIRANOMAINEN

Virallinen nimi:

.....

Oikeusviranomaisen edustajan nimi:.....

Tehtävät (virkanimike ja -asema).....

Määräyksen antava oikeusviranomainen:

- ☐ tuomari
- ☐ tutkintatuomari
- ☐ syyttäjä

Asiakirjan viitetiedot:

Osoite:

.....

Puhelin: (maakoodi) (suuntanumero) (...)

Faksi: (maakoodi) (suuntanumero) (...)

Sähköposti:.....

Kieli tai kielet, jolla tai joilla voidaan asioida päätöksen tehneen viranomaisen kanssa:.....

Niiden henkilöiden yhteystiedot (myös asiointikielet), joihin otetaan yhteyttä, jos tarvitaan lisätietoja määräyksen täytäntöönpanosta tai joiden kanssa sovitaan esineiden, asiakirjojen ja tietojen siirtämiseen liittyvistä käytännön järjestelyistä. (tarvittaessa):

.....

(B) PERUSTEET MÄÄRÄYKSEN ANTAMISELLE

1. Eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen antamisen perusteet ja yhteenveto määräyksen antavan oikeusviranomaisen tiedossa olevista tosiseikoista:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Menettely, jota varten määräys annetaan:

- ☐ rikosoikeudenkäynti; tai
- ☐ menettelyt, jotka koskevat kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistavia ja hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia järjestysrikkomuksia, jos asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi.

3. Rastitaan tarvittaessa yksi tai useampi rikos, joihin edellä mainittu menettely liittyy määräyksen antavan valtion lainsäädännössä määritellyllä tavalla:

- ☐ rikollisjärjestöön osallistuminen
- ☐ terrorismi
- ☐ ihmiskauppa
- ☐ lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ja lapsipornografia
- ☐ huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laiton kauppa
- ☐ aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laiton kauppa
- ☐ lahjonta
- ☐ petos, mukaan lukien Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1995 tehdyssä yleissopimuksessa tarkoitettu Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuva petos

- ☐ rikoksesta saatavan hyödyn pesu
- ☐ rahan, mukaan lukien euron, väärentäminen
- ☐ tietoverkkorikollisuus
- ☐ ympäristörikollisuus, mukaan lukien uhanalaisten eläinlajien laiton kauppa ja uhanalaisten kasvilajien ja -lajikkeiden laiton kauppa
- ☐ laittomassa maahantulossa ja maassa oleskelussa avustaminen
- ☐ tahallinen henkirikos, pahoinpitely ja vakavan ruumiinvamman aiheuttaminen
- ☐ laiton ihmisen elinten ja kudosten kauppa
- ☐ ihmisryöstö, vapaudenriisto ja panttivangiksi ottaminen
- ☐ rasismi ja muukalaisviha
- ☐ järjestäytynyt tai aseellinen ryöstö
- ☐ kulttuuriomaisuuden, mukaan lukien antiikki- ja taide-esineiden laiton kauppa
- ☐ petollinen menettely
- ☐ varojen salakuljetus ja kiristys
- ☐ tuotteiden laiton väärentäminen ja jäljentäminen
- ☐ hallinnollisten asiakirjojen väärentäminen ja kaupankäynti väärennöksillä
- ☐ maksuvälineväärennykset
- ☐ hormonivalmisteiden ja muiden kasvua edistävien aineiden laiton kauppa
- ☐ ydin- ja radioaktiivisten aineiden laiton kauppa
- ☐ varastettujen ajoneuvojen kauppa
- ☐ raiskaus
- ☐ murhapoltto
- ☐ kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomiovaltaan kuuluvat rikokset
- ☐ ilma-aluksen tai aluksen kaappaus
- ☐ tuhotyö
- ☐ tieliikenne rikkomukset, mukaan lukien ajo- ja lepoaikoja sekä vaarallisia aineita koskevien säännösten rikkominen

- ☐ tavaroiden salakuljetus
- ☐ teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaaminen
- ☐ henkilöihin kohdistuva uhkailu ja väkivallanteot, mukaan lukien väkivaltaisuudet urheilutapahtumien aikana
- ☐ vahingonteko
- ☐ varkaus
- ☐ rikokset, jotka määräyksen antanut valtio on vahvistanut ja jotka kuuluvat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston nojalla hyväksytyistä välineistä johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanon piiriin.

4. Seikkaperäinen kuvaus niiden määräyksen perusteena olevien rikosten luonteesta ja oikeudellisesta luokittelusta, joita ei mainita 3 kohdassa:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(C) ASIANOSAISTEN HENKILÖLLISYYS

Tiedot niistä (i) luonnollisista tai (ii) oikeushenkilöistä, joihin liittyviä esineitä, asiakirjoja tai tietoja vaaditaan (täytetään tarpeen mukaan):

(i) Luonnolliset henkilöt

Nimi:.....

Etunimi tai -nimet:

Mahdollinen
tyttönimi:.....

Mahdolliset peitenimet:.....

Sukupuoli:.....

Kansalaisuus:.....

Syntymäaika:.....

Syntymäpaikka:.....

Asuinpaikka ja/tai (viimeksi tunnettu) osoite:

.....

Henkilön ymmärtämä kieli tai kielet (jos tiedossa):

.....

(ii) Oikeushenkilöt

Virallinen nimi:.....

Yrityksen oikeudellinen muoto:.....

Mahdollinen lyhytnimi, yleensä käytetty nimi tai kauppanimi:.....

.....

Yrityksen sijoittautumismaa:.....

Yritysrekisteri ja rekisteröintinumero:.....

Rekisteröidyn toimipaikan osoite:.....

.....

(D) MÄÄRÄYKSELLÄ VAADITTAVAT ESINEET, ASIAKIRJAT TAI TIEDOT

1. Kuvaus määräyksen kohteesta (rastitaan ja täydennetään tarpeen mukaan):

☐ Esineet:

.....

.....

.....

.....

☐ Jäljennös kohdassa C yksilöidyn henkilön rikosrekisteriotteesta.

☐ Rikosrekisterissä olevat tiedot kohdassa C yksilöidystä henkilöstä (ks. tarkemmin jäljempänä):

.....

.....

.....

.....

☐ Muut asiakirjat ja tiedot (ks. tarkemmin jäljempänä):

.....

.....

.....

.....

2. Voiko aineisto kuulua jonkin erioikeuden tai koskemattomuussuojan piiriin (jos voi, annettava lisätietoja):

.....

.....

.....

.....

3. Esineiden, asiakirjojen tai tietojen sijaintipaikka (tunnettu tai oletettu):

.....

.....
.....
.....
4. Tiedot niistä (i) luonnollisista tai (ii) oikeushenkilöistä, joiden hallussa esineiden, asiakirjojen tai tietojen uskotaan olevan (täytetään tarvittaessa):

(i) Luonnolliset henkilöt:

Nimi:.....

Etunimi tai -nimet:

Mahdollinen tyttönimi:.....

Mahdolliset peitenimet:.....

Sukupuoli:.....

Kansalaisuus:.....

Syntymäaika:.....

Syntymäpaikka:.....

Asuinpaikka ja/tai (viimeksi tunnettu) osoite:
.....

Henkilön ymmärtämä kieli tai kielet:
.....

(ii) Oikeushenkilöt:

Virallinen nimi:.....

Yrityksen oikeudellinen muoto:.....

Mahdollinen lyhytnimi, yleensä käytetty nimi tai kauppanimi:.....
.....

Yrityksen sijoittautumismaa:.....

Yritysrekisteri ja rekisteröintinumero:.....

Rekisteröiden toimipaikan osoite:.....

Muu osoite tai muut osoitteet, joissa yritys toimii:
.....

(E) MÄÄRÄYKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

1. Määräyksen täytäntöönpanoon liittyvät määräajat on vahvistettu puitepäätyöksesssä. Jos määräyksen täytäntöönpanolla on erityisen kiire, ilmoitetaan aikaisempi määräaika ja perustellaan se:

.....

.....

2. Rastitaan ja täydennetään tarpeen mukaan:

☐ esineiden, asiakirjojen ja tietojen saamiseksi on käytettävä pakkokeinoja, jotta voidaan estää niiden väärentäminen, siirtäminen tai tuhoaminen (perustelut ja lisätiedot jäljempänä)

.....

.....

☐ asiaan liittyvät tosiseikat ja tutkinnan sisältö on pidettävä salassa (lisätietoja jäljempänä)

.....

.....

☐ määräyksen antavan valtion toimivaltaisen viranomaisen – tai määräyksen antavan viranomaisen nimeämän edustajan – on oltava läsnä kotietsinnässä (lisätietoja jäljempänä)

.....

.....

☐ todisteiden käsittelystä on laadittava selvitys (lisätietoja jäljempänä)

.....

.....

☐ muut huomioon otettavat muodollisuudet (jotka eivät saa olla täytäntöönpanovaltion lainsäädännön perusperiaatteiden vastaisia) esitetään jäljempänä:

.....

.....

(F) OIKEUSSUOJAKEINOT MÄÄRÄYKSEN PERUSTEELLA TOTEUTETTAVIA PAKKOKEINOJA VASTAAN

- 1. Oikeussuojakeinot, jotka määräyksen antavassa valtiossa ovat tarjolla asianosaisille, myös vilpittömässä mielessä toimineille sivullisille, sekä tarvittavat toimenpiteet:**

.....

.....

.....

.....

- 2. Tuomioistuin, jossa kanne voidaan nostaa**

.....

.....

- 3. Kenellä on oikeus nostaa kanne**

.....

.....

- 4. Kanneoikeuden käyttämisen määräaika**

.....

.....

- 5. Määräyksen antavan valtion viranomainen, joka voi antaa lisätietoja kanteen nostamiseen liittyvistä menettelyistä määräyksen antavassa valtiossa sekä siitä, onko saatavilla oikeusapua sekä tulkkaus- ja käännöspalveluja:**

Nimi:.....

Yhteyshenkilö (tarvittaessa):.....

Osoite:

Puhelin: (maakoodi) (suuntanumero)

Faksi: (maakoodi) (suuntanumero)

Sähköposti:.....

(G) LOPPUMÄÄRÄYKSET JA ALLEKIRJOITUS

1. Muut tapaukseen liittyvät seikat (valinnaisia lisätietoja):

.....

.....

2. Tapa, jolla esineet, asiakirjat tai tiedot pyydetään toimittamaan:

- ☐ sähköpostitse
- ☐ faksitse
- ☐ alkuperäiskappale postitse
- ☐ muulla tavoin (miten):

.....

3. Määräyksen antavan toimivaltaisen viranomaisen ja/ tai sen edustajan allekirjoitus, jolla hän varmentaa, että eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen sisältö on asianmukainen:

.....

Nimi:

Tehtävät (virkanimike ja -asema).....

Päiväys:.....

Virallinen leima (jos käytössä):

B-lomake

Aiemmin annettua eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä täydentävä määräys lisätodisteiden saamiseksi⁷⁸

Tämän määräyksen lisätodisteiden saamiseksi antaa oikeusviranomainen, jolla on toimivalta antaa eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys. Liitteenä on jäljennös alkuperäisestä eurooppalaisesta todisteiden luovuttamismääräyksestä, johon tämä määräys liittyy.

Vaadin hankittavaksi ja siirrettäväksi jäljempänä mainitut esineet, asiakirjat ja tiedot.

Olen varmistanut, että:

- (i) alkuperäinen eurooppalainen todisteiden luovuttamismääräys, johon tämä pyyntö liittyy, on sisällöltään asianmukainen;
- (ii) tällä lisämääräyksellä vaadittujen esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkiminen on välttämätöntä ja oikeassa suhteessa alkuperäisessä määräyksessä tarkoitetun menettelyn tavoitteisiin nähden;
- (iii) kyseiset esineet, asiakirjat ja tiedot olisi vastaavassa tilanteessa mahdollista hankkia määräyksen antavan valtion lainsäädännön mukaan, jos ne olisivat saatavilla kyseisen valtion alueella, joskin tällöin saatettaisiin käyttää erilaisia menettelyjä; ja
- (iv) kyseiset esineet, asiakirjat ja tiedot, joita tämä lisämääräys koskee, todennäköisesti hyväksytään tutkittavaksi siinä menettelyssä, jota varten niitä vaaditaan.

(A) ALKUPERÄISEN EUROOPPALAISEN TODISTEIDEN LUOVUTTAMISMÄÄRÄYKSEN TIEDOT

Antamispäivämäärä:

Alkuperäistä määräystä koskevat viitetiedot:

Alkuperäiseen määräykseen liittyvän mahdollisen kirjeenvaihdon viitetiedot:

.....

⁷⁸

Määräys on laadittava jollakin täytäntöönpanovaltion virallisella kielellä tai jollakin kyseisen valtion hyväksymällä kielellä tai se on käännettävä tällaiselle kielelle.

(B) MÄÄRÄYKSELLÄ VAADITTAVAT ESINEET, ASIAKIRJAT TAI TIEDOT

1. Kuvaus määräyksen kohteesta (rastitaan ja täydennetään tarpeen mukaan):

☐ Esineet:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

☐ Jäljennös alkuperäisen määräyksen kohdassa C yksilöidyn henkilön rikosrekisteriotteesta.

☐ Rikosrekisterissä olevat tiedot alkuperäisen määräyksen kohdassa C yksilöidystä henkilöstä (ks. tarkemmin jäljempänä):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

☐ Muut asiakirjat ja tiedot (ks. tarkemmin jäljempänä):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Voiko aineisto kuulua jonkin erioikeuden tai koskemattomuussuojan piiriin (jos voi, annettava lisätietoja):

.....
.....
.....
.....

3. Esineiden, asiakirjojen tai tietojen sijaintipaikka (tunnettu tai oletettu):

.....
.....
.....
.....

4. Tiedot niistä (i) luonnollisista tai (ii) oikeushenkilöistä, joiden hallussa esineiden, asiakirjojen tai tietojen uskotaan olevan (täytetään tarvittaessa):

(i) Luonnolliset henkilöt:

Nimi:.....

Etunimi tai -nimet:

Mahdollinen tyttönimi:.....

Mahdolliset peitenimet:.....

Sukupuoli:.....

Kansalaisuus:.....

Syntymäaika:.....

Syntymäpaikka:.....

Asuinpaikka ja/tai (viimeksi tunnettu) osoite:
.....

Henkilön ymmärtämä kieli tai kielet:
.....

(ii) Oikeushenkilöt:

Virallinen nimi:.....

Yrityksen oikeudellinen muoto:.....

Mahdollinen lyhytnimi, yleensä käytetty nimi tai kauppanimi:.....

.....

Yrityksen sijoittautumismaa:.....

Yritysrekisteri ja rekisteröintinumero:.....

Rekisteröiden toimipaikan osoite:.....

Muu osoite tai muut osoitteet, joissa yritys toimii:

.....

(C) MÄÄRÄYKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

- 1. Määräyksen täytäntöönpanoon liittyvät määräajat on vahvistettu puitepäätyksessä. Jos määräyksen täytäntöönpanolla on erityisen kiire, ilmoitetaan aikaisempi määräaika ja perustellaan se:**

.....

.....

2. Rastitaan ja täydennetään tarpeen mukaan:

- ☐ esineiden, asiakirjojen ja tietojen saamiseksi on käytettävä pakkokeinoja, jotta voidaan estää niiden väärentäminen, siirtäminen tai tuhoaminen (perustelut ja lisätiedot jäljempänä)

.....

.....

- ☐ asiaan liittyvät tosiseikat ja tutkinnan sisältö on pidettävä salassa (lisätietoja jäljempänä)

.....

.....

- ☐ määräyksen antavan valtion toimivaltaisen viranomaisen – tai määräyksen antavan viranomaisen nimeämän edustajan – on oltava läsnä kotietsinnässä (lisätietoja jäljempänä)

.....

.....

- ☐ todisteiden käsittelystä on laadittava selvitys (lisätietoja jäljempänä)

.....

.....

- ☐ muut huomioon otettavat muodollisuudet (jotka eivät saa olla täytäntöönpanovaltion lainsäädännön peruseriaatteiden vastaisia) esitetään jäljempänä:

.....

.....

(D) LOPPUMÄÄRÄYKSET JA ALLEKIRJOITUS

1. Muut tapaukseen liittyvät seikat (valinnaisia lisätietoja):

.....

.....

2. Tapa, jolla esineet, asiakirjat tai tiedot pyydetään toimittamaan:

- ☐ sähköpostitse
- ☐ faksitse
- ☐ alkuperäiskappale postitse
- ☐ muulla tavoin (miten):

.....

3. Lisämääräyksen antavan toimivaltaisen viranomaisen ja/ tai sen edustajan allekirjoitus, jolla hän varmentaa, että täydentävän eurooppalaisen todisteiden luovuttamismääräyksen sisältö on asianmukainen:

.....

Nimi:.....

Tehtävät (virkanimike ja -asema).....

Päiväys:.....

Virallinen leima (jos käytössä):